

FINANS
DANMARK

Unge – gæld, forbrug og opsparing

Marts 2025

Forord

De seneste år har været udfordrende for mange danskere – og det gælder især de unge. Med stærkt forhøjede leveomkostninger og stigende usikkerhed i verden omkring os har mange unge haft det svært.

Og hvor står vi så nu? På nogle punkter ser vi ud til at være igennem det værste. Mange unge oplever, at deres økonomi er godt på vej imod en genopretning. Dette synes også at smitte af på antallet af unge dårlige betalere samt unge i mistrivsel – om end sidstnævnte fortsat er højt i en historisk sammenhæng. Omvendt er der stadig store, mørke skyer i horisonten, når det gælder verdenssituationen, og med Donald Trump i Det Hvide Hus er de skyer nu trukket alarmerende tæt på. Mange unge er alvorligt bekymrede for, hvordan dette vil præge deres fremtid og økonomi.

Ud over disse emner ser vi i dette års rapport også på unges uddannelse. Et klart flertal af de unge får i dag en uddannelse, som de er glade for, og som giver dem en god start på arbejdslivet. Men også her ser vi en tendens til, at mange unge på det seneste har fået det sværere, og at et stigende antal har måttet droppe studierne på grund af mistrivsel og økonomiske udfordringer.

For at ruste de danske unge til bedre at kunne styre deres økonomi, få overblik og træffe

gode beslutninger har Finans Danmark skabt Pengeuge, som hvert år løber af stablen i uge 11. Her får skoleklasser fra 7. til 9. klassetrin på tværs af landet tilbud om undervisningsmateriale, der er skabt i samarbejde med Danmarks Matematiklærerforening og undervisningsforlaget FORSTÅ. Samtidig bliver de tilbudt gæsteundervisning fra bankansatte og bankdirektører. I 2020 blev Danmarks Nationalbank også en del af Pengeuge, og fra 2021 er også Finanstilsynet kommet med.

Denne rapport lanceres som en del af Pengeugen og giver baggrundsviden om, hvordan det egentlig står til med danske unge og deres privatøkonomi.

I en tid, som er blevet betydeligt mere usikker, og hvor nye udfordringer konstant viser sig i verden, hæfter jeg mig dog ved, at det ser ud til, at de unge er igennem de værste problemer med privatøkonomien, og langt de fleste unge klarer skærene og navigerer fornuftigt igennem, ligesom trivselen så småt er i bedring. Det er værd at glæde sig over på et tidspunkt, hvor der ellers er nok at bekymre sig om.

God læsning!

Lars Gert Lose

 FINANS DANMARK

Unge - gæld, forbrug og opsparing

Indhold

1. Unges gæld, formue og investeringer.	7
2. De unge dårlige betalere	21
3. Mange unge er fortsat presset på økonomien – og uro i verden bekymrer dem.	39
4. Unges uddannelse og indgang på arbejdsmarkedet.	53

1

Ungees gæld, formue og investeringer

På trods af højere forbrugerpriser og renter på gæld er de unges opsparinger og investeringer steget over de seneste år. Således er den høje investeringslyst efter corona endnu ikke løjet af. De højere renter har dog medvirket til et fald i de unges samlede gæld, særligt som konsekvens af et lavere antal unge førstegangskøbere og dermed også en lavere boliggyld og en lavere boligformue.

Når danske unge fylder 18 år, får de adgang til en række nye muligheder – heriblandt at stifte gæld. Det er dog kun en lille andel, der gør

brug af denne mulighed i så ung en alder, og i de tilfælde drejer det sig som regel om meget små beløb.

I 18-årsalderen er gælden i gennemsnit meget beskeden og ligger på knap 2.000 kroner, jf. figur 1.1. I takt med at de unge bliver ældre, stiger gælden dog hurtigt. Allerede i 22-årsalderen er gælden steget til omtrent 42.000 kroner, hvor lån til ejerbolig fylder omtrent halvdelen. Det er dog et fåtal af de unge, der ejer en bolig som 22-årig – det er kun tilfældet for godt 2,5 procent. Men da gælden for de få, der ejer en bolig, typisk ligger

oppe omkring 800.000 kroner, er den med til at trække den gennemsnitlige gæld væsentligt op. Ud over bolig-gælden består gælden blandt unge 22-årige i gennemsnit af en øvrig bank-gæld på ca. 10.000 kroner, offentlig og SU-gæld på ca. 9.000 kroner samt øvrig forbrugsgæld på knap 2.500 kroner.

Gennem 20'erne bliver de unges gælds-sammensætning stadig mere præget af bolig-

Datagrundlag og afgrænsning

Finans Danmarks analyse af unges gæld og formue er baseret på den individbaserede formue- og gældsstatistik fra Danmarks Statistik og fokuserer på unge i alderen 18-29 år. Variablene er opgjort ultimo året.

Gældsdata: Omfatter lån med pant i fast ejendom, prioritetsgæld i pengeinstitutter, øvrige banklån, offentlig gæld, lån hos andre finansielle selskaber samt gæld til kommunen mv. Lån med pant i fast ejendom består af kreditforeningsgæld og pantebrevsgæld. Lån til andre finansielle selskaber inkluderer blandt andet kviklån og betaling på kontokort i butikker. Offentlig gæld indeholder både gæld til kommunen samt optaget SU-lån under og efter uddannelse.

Formuedata: Omfatter formue placeret i bolig og bil samt finansiell formue. Pensionsopsparing er udeladt af denne analyse. Boligformue består af værdien af ejer-, andels- og fritidsbolig samt øvrige ejendomme. Den finansielle formue dækker over indestående

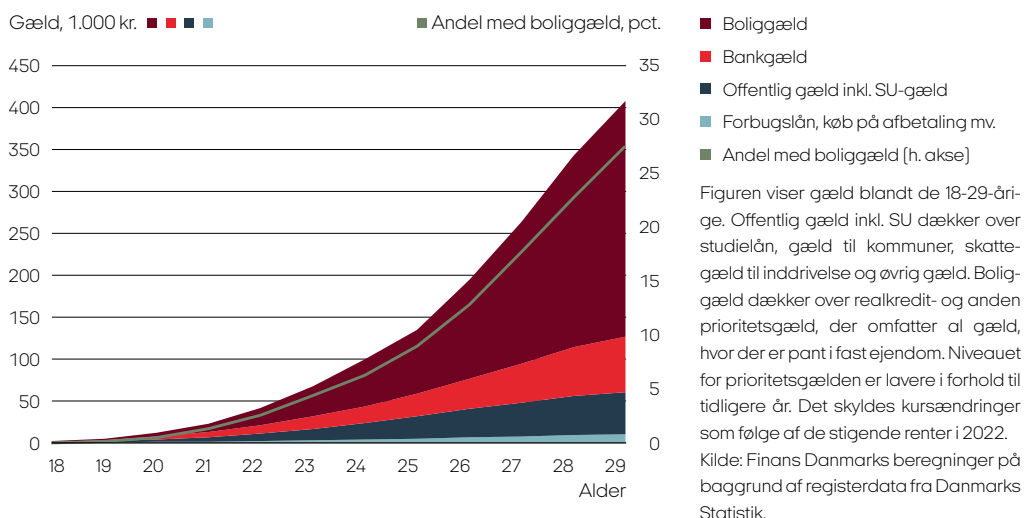
i pengeinstitutter, obligationer, aktier mv., andel i investeringsfonde og pantebreve i depot. Vi har i enkelte tilfælde udeladt unge med usædvanligt høj gæld og/eller store investeringer.

Indkomstdata: Omfatter lønindkomst, dividender, renteindtægter (netto), offentlige overførsler (netto), pensionsudbetalinger, bidrag til private pensionsordninger samt udtræk fra virksomhedsordning (netto) fratrukket underholdsbidrag. Indkomstvariablen indeholder ikke hævede kapitalpensioner (både i tide og utide) – det burde dog udgøre en forholdsvis lille del af de unges økonomi.

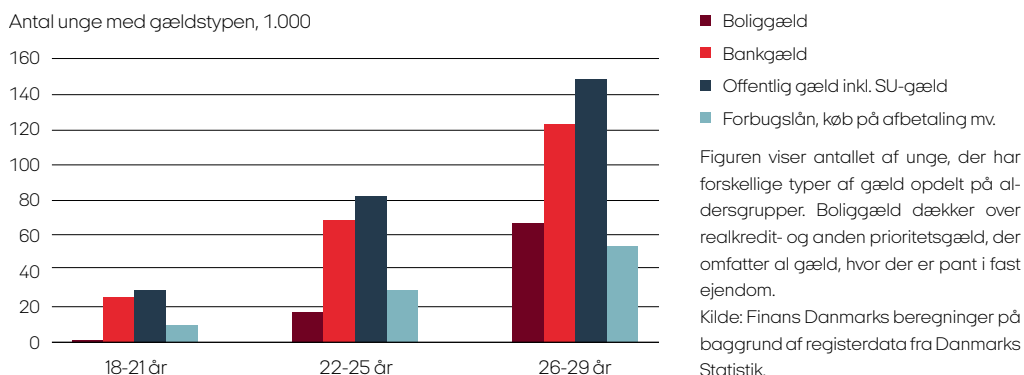
ejskab. Ved udgangen af 20'erne har unge i gennemsnit en gæld på lige over 400.000 kroner, hvoraf godt 280.000 kroner er bolig­gæld. Udviklingen skyldes især, at flere har bolig­gæld, men også at selve bolig­gælden – for dem, der er boligejere – i gennemsnit er større. Selv om den gennemsnitlige gæld kan virke høj, er størstedelen af beløbet dog modsvaret af real for­mue i form af mursten, der kan bruges som pant.

Hvis man i stedet ser på, hvilken gældstype flest unge har, er det – uanset hvilken alders­gruppe, man ser på – SU-gæld, jf. figur 1.2. Her er der dog tale om ret små beløb set i forhold til den samlede gæld. I gennemsnit svarer SU-gælden til godt en sjettedel af de 18-29-åri­ges samlede gæld, hvorimod bolig­gælden svarer til ca. to tredjedele.

Figur 1.1. Gælden stiger hurtigt i løbet af 20'erne, især fordi flere bliver boligejere

Figur 1.2. Flere unge med SU-lån end bolig­lån, men SU-lånene er langt mindre

De unges gæld har været faldende, og vi ser færre unge boligejere

Ser vi på de unges samlede gæld, har den generelt været faldende i perioden fra 2021 til 2023, jf. figur 1.3. Det største relative fald ses blandt de 18-21-årige, hvor gælden er faldet knap 35 procent. Samtidig er gælden faldet med 18 procent blandt de 22-25-årige og knap 10 procent blandt de 26-29-årige. Dette fald skal ses i lyset af, at de unges økonomi er blevet mere presset i løbet af denne periode samtidig med, at omkostningerne ved at have gæld – dvs. renterne – er blevet væsentligt højere. Det vender vi tilbage til i kapitel 3.

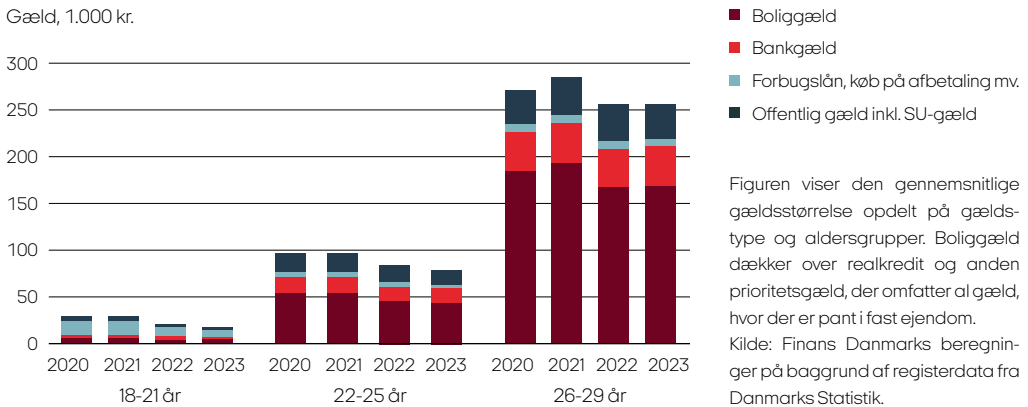
Det kan umiddelbart lyde modstridende, at gælden er faldet i en periode, hvor de unges økonomi er blevet mere presset – altså i en periode, hvor vi har set et øget behov for at stifte gæld og et faldende overskud til at betale af på den.

Her er det dog væsentligt at se på, hvilken type af gæld der har været udslagsgivende.

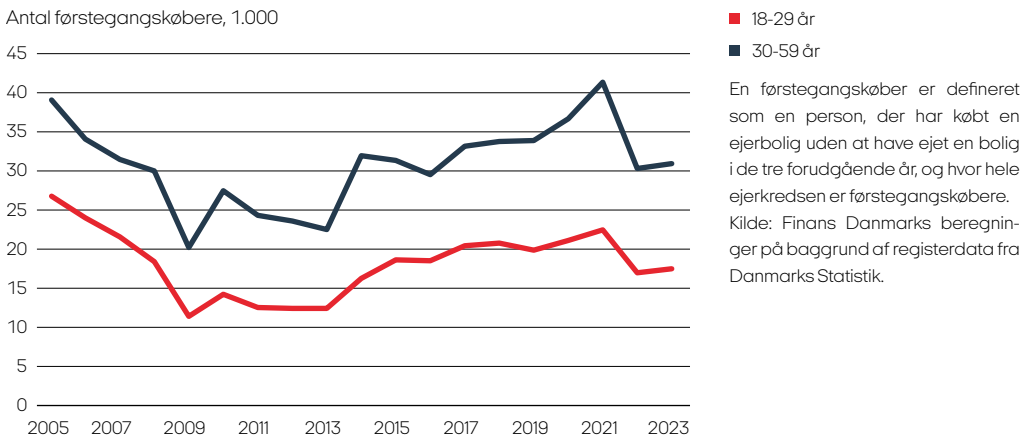
Udviklingen er især drevet af, at de unges bolig-gæld er faldet, fordi færre unge har købt en bolig. Blandt de 26-29-årige – som altså er den gruppe af unge, hvor flest er boligejere – er bolig-gælden faldet med knap 13 procent over perioden, mens andelen af boligejere er faldet med knap 11 procent. Blandt de yngre aldersgrupper er faldet endnu større, men her er der naturligvis tale om et noget mindre antal personer, da mange som bekendt først køber bolig, når de bliver lidt ældre.

Udviklingen hænger naturligt sammen med et fald i antallet af førstegangskøbere, jf. figur 1.4. Hvor der i 2021 var godt 23.000 førstegangskøbere mellem 18 og 29 år, var der i 2023 godt 17.500, svarende til et fald på knap 25 procent. Dermed er antallet af unge førstegangskøbere tilbage på samme niveau som i årene lige efter finanskrisen. Handelsaktiviteten er dog også faldet generelt i perioden, og ser man på første-

Figur 1.3. De unges gæld er faldet siden 2021

Figur 1.4. Antallet af førstegangskøbere er på samme niveau som i kølvandet på finanskrisen

gangskøb som andel af alle boligkøb, er faldet således noget mindre.

Det faldende antal førstegangskøbere kan nok især forklares af de højere renter, forbrugerpriser og til dels en højere boligbeskatning. I øvrigt har hele udviklingen medført en større usikkerhed om de fremtidige boligpriser – hvor tanken om, at deres bolig risikerer at falde kraf-

tigt i værdi inden for de første år, også kan have fået mange potentielle boligkøbere til at vente og se tiden an.

Markedsrenterne steg markant i løbet af 2022 og 2023, og ved udgangen af 2023 var de på deres højeste siden finanskrisen – noget vi også vender tilbage til i kapitel 3. Særligt de unge, der købte deres første bolig i 2022 og

2023, blev ramt af rentestigningerne, jf. figur 1.5 [venstre]. I 2023 havde de unge førstegangskøbere i gennemsnit en månedlig renteudgift på godt 5.000 kroner, hvilket er næsten dobbelt så meget som for førstegangskøberne i 2021, hvor de store rentestigninger endnu ikke var begyndt.

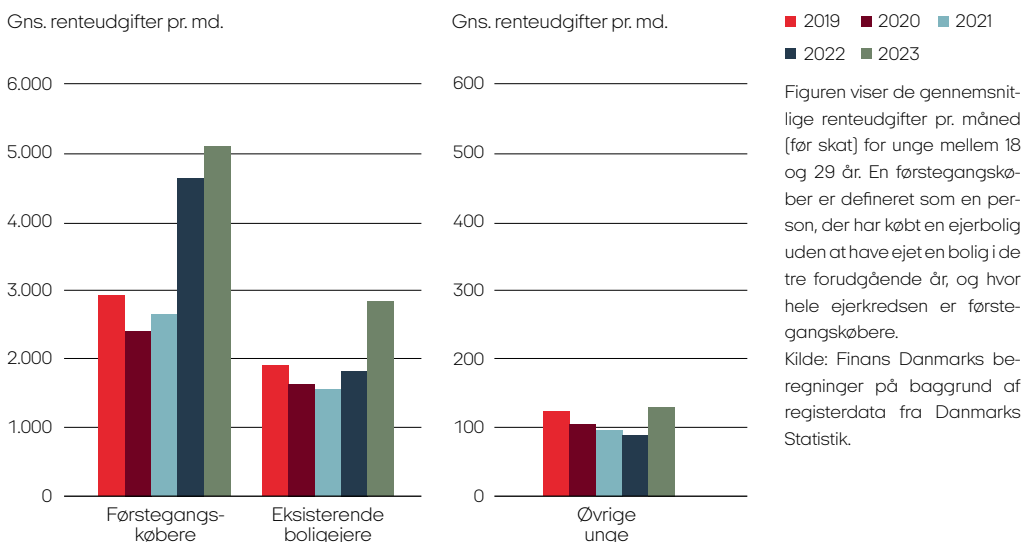
For eksisterende boligejere er renteudgifterne også steget en del i 2023, om end de er betydeligt lavere end for førstegangskøberne. Det skyldes blandt andet, at mange unge boligejere vælger et fastforrentet realkreditlån, hvor deres rente er fastlåst i 30 år. På den måde er de sikret mod rentestigninger – men omvendt får de heller ikke den samme gavn af rentefald, når renten igen går ned. Når renteudgifterne så alligevel er steget en del for de eksisterende boligejere, kan det skyldes, at nogle har solgt og købt en ny bolig i perioden eller omlagt deres fastforrentede lån undervejs for at opnå en kursgevinst – hvilket i øvrigt også kan have bidraget til en lavere

gæld. Et fåtal af unge boligejere har også variabelt forrentede lån, hvoraf mange har fået ny og højere rente i perioden.

Til sammenligning er rentestigningerne ikke slået nær så hårdt igennem for unge, der ikke ejer bolig, om end de også har oplevet en mindre rentestigning i 2023, jf. figur 1.5 [højre].

Figur 1.5. Rentestigningerne har især ramt førstegangskøbere i 2022 og 2023

Forbrugs- og kviklångældten er faldet

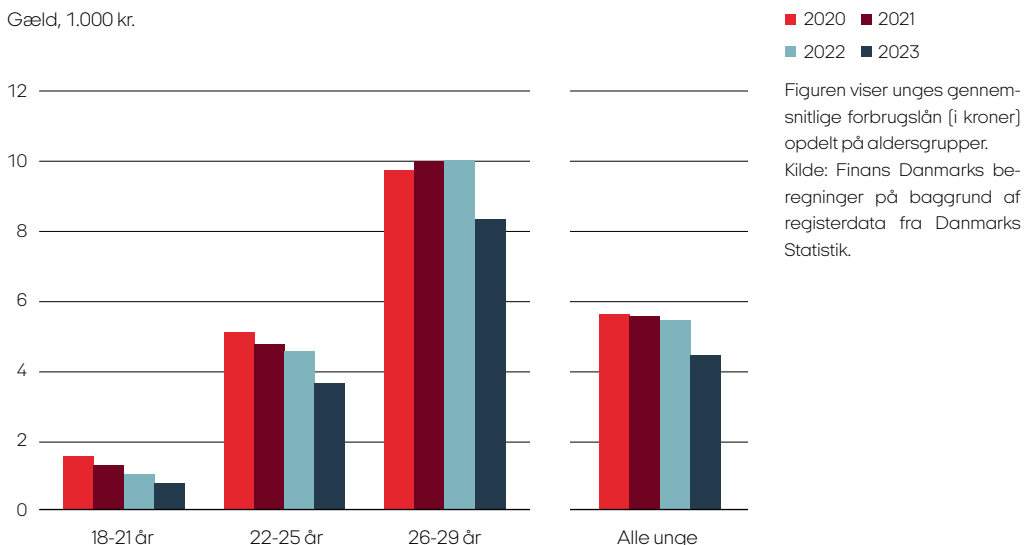
Forbrugslån udgør i dag en ret lille andel af de unges samlede gæld. Den er dog alligevel værd at have for øje, da udviklingen kan give en indikation af, hvordan det står til med den forholdsvis lille andel af unge, der har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. For mange unge kan et forbrugslån nemlig fungere som en sidste udvej, når de er i pengene og ikke kan låne penge andetsteds.

Den gennemsnitlige forbrugsgæld blandt unge er faldet betydeligt fra 2022 til 2023 – og det gælder også for de unge sidst i 20'erne, hvor vi ellers har set en mindre stigning frem til 2022, jf. figur 1.6. Det skyldes især, at der er blevet optaget færre nye forbrugslån. Udviklingen skal særligt ses i lyset af Kviklånsloven fra 2020, hvor mulighederne for optagelse af kviklån blev indskrænket, og der blandt andet blev indført

et såkaldt ÅOP-loft på 35 procent – dvs. et loft på låns Årlige Omkostninger i Procent. Herudover kan det højere renteniveau og et øget fokus på de negative konsekvenser ved forbrugslån have bidraget til, at mange unge nu tænker sig om en ekstra gang, inden de optager dyre forbrugslån. Samtidig ser vi også, at flere unge har nedbragt deres eksisterende forbrugsgæld, mens færre har øget den.

Figur 1.6. Fald i forbrugslån på tværs af alle aldersgrupper

Boligformuen stiger med alderen

I takt med at de unge flytter hjemmefra, begynder at studere og/eller drømmer om at købe egen bolig, kan det ofte være afgørende, om de har en god opsparing med i bagagen. Og da mange økonomiske vaner dannes helt fra barnsben, er det også vigtigt, at unge får erfaringer med at spare op og investere – så opsparingen kan vokse og senere hen blive brugt fornuftigt.

Danske unge har i gennemsnit en formue på 85.000 kroner, når de fylder 18 år, og da de stort set ikke har gæld på dette tidspunkt, ligger deres nettoformue – det vil sige deres formue fratrukket deres gæld – på omtrent samme beløb, jf. figur 1.7. Over halvdelen af formuen står på konti i banken, mens investeringer udgør ca. en tredjedel. Begge dele kan dække over både børneopsparing, som deres forældre eller bedsteforældre har indbetalt til i flere år, og penge, de selv har tjent gennem teenageårene.

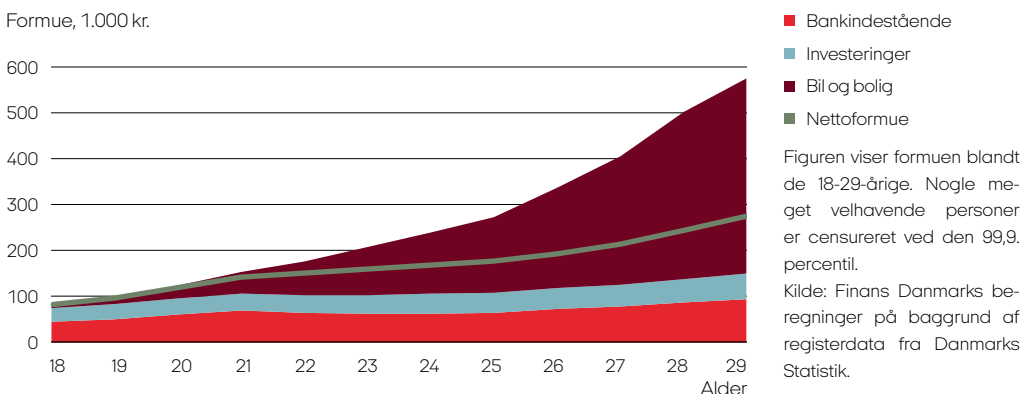
De unges finansielle formue – bestående af bankopsparing og investeringer i aktier, fon-

de og obligationer – vokser betydeligt i løbet af 20'erne. Fra at udgøre 80.000 kroner i 18-årsalderen stiger den til knap 160.000 kroner i slutningen af 20'erne – altså en fordobling på de godt ti år.

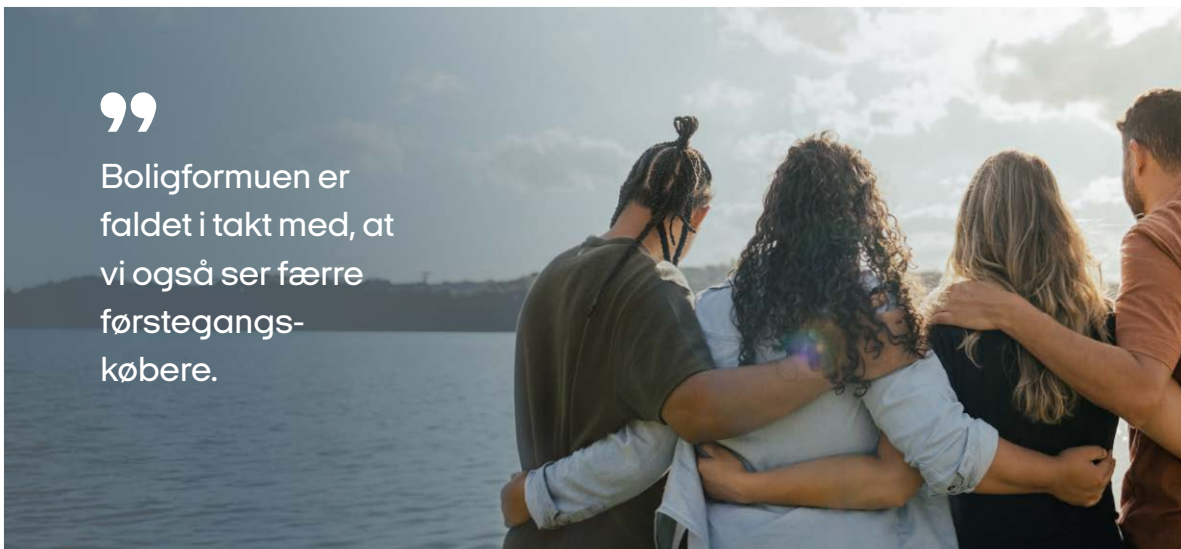
På trods af det bliver den finansielle formue overhalet af boligformuen allerede i 23-årsalderen, og i de efterfølgende år bliver boligformuen kun endnu mere dominerende. Den finansielle formue går således fra at udgøre godt 90 procent af de 18-åriges samlede formue til at udgøre knap en fjerdedel i slutningen af 20'erne. Samtidig går de unges investeringer fra at fylde godt en tredjedel til at fylde knap en tiendedel, jf. figur 1.7.

Figur 1.7. Unges formue stiger hurtigt, efterhånden som flere bliver boligejere

”

Boligformuen er faldet i takt med, at vi også ser færre førstegangskøbere.

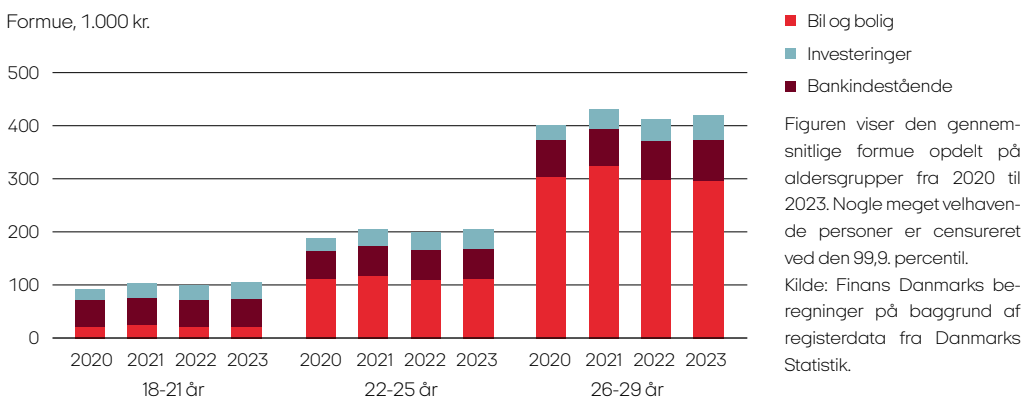
De unges investeringer er steget, mens boligformuen er faldet

De unges samlede formue steg betydeligt fra 2020 til 2021, men den har siden ligget omtrent uændret, jf. figur 1.8. Der har dog været en vis forskydning i de forskellige formueposter over perioden; de unges investeringsformue er steget en del, mens boligformuen er faldet i takt med, at vi

også ser færre unge førstegangskøbere.

Stigningen i investeringsformuen har været særligt stor for unge mellem 26 og 29 år; her er den investerede formue steget med hele 73 procent fra 2020 til 2023, mens den er steget med ca. 50 procent for øvrige unge.

Figur 1.8. Investeringer udgør en væsentlig større del af de unges formue i 2023 end i 2020

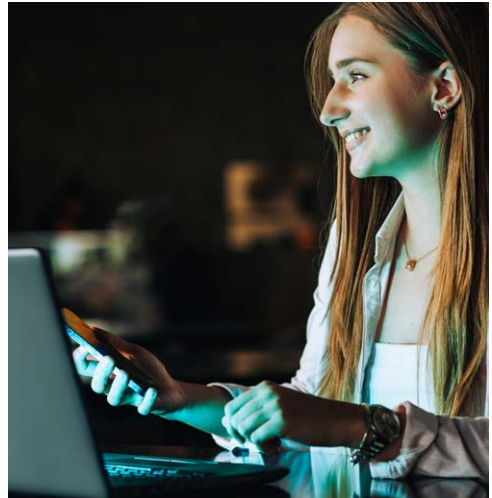

Andelen af unge investorer stiger fortsat

Under coronakrisen steg andelen af privatinvestorer, og stigningen var særligt stor blandt de unge, jf. figur 1.9. Inden da investerede ca. 20 procent af befolkningen mellem 30 og 59 år, mens det samme gjaldt for ca. 14 procent af de unge. I dag investerer godt 26 procent af de ældre voksne og knap 24 procent af de unge. Forskellen i andelen af investorer blandt unge og ældre voksne er altså faldet fra omtrent 6 procentpoint i 2019 til lige over 2 procentpoint i 2023.

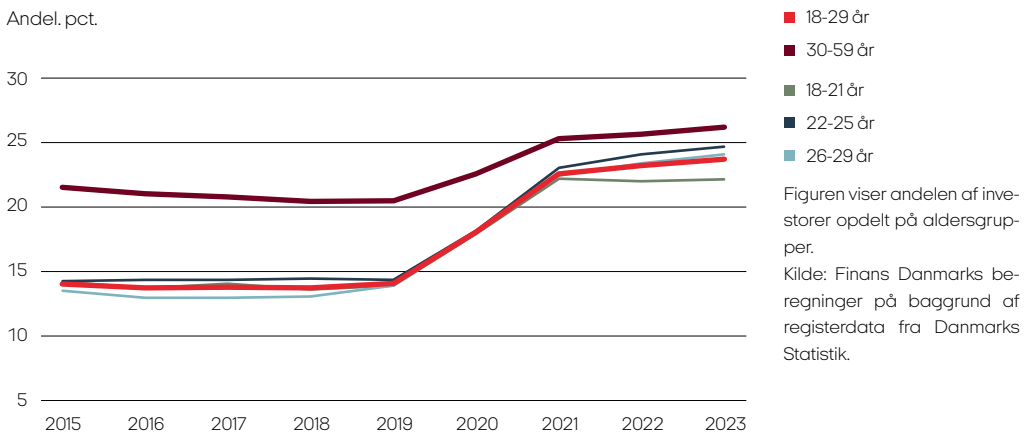
Særligt coronanedlukningerne fik mange unge til at begynde at investere i årene fra 2019 til 2021, mens indførelsen af aktiesparekontoen i 2019 også har hjulpet til ved at gøre det både nemmere og skattemæssigt mere attraktivt at investere.

Fra 2021 til 2023 kan stigningen i de unges investerede beløb også være påvirket af et faldende antal førstegangskøbere. Færre førstegangskøbere medfører nemlig, at færre gør brug af deres opsparing i forbindelse med bo-

ligkøb. Ser vi på de førstegangskøb, der var over perioden, havde knap hver fjerde ung en investeret formue lige inden, de købte bolig, og heraf havde knap en tredjedel mere end halveret beholdningen året efter – givet vist som udbetaling i forbindelse med boligkøbet.

Figur 1.9. Investeringslysten er fortsat stigende blandt de unge i 20'erne

”

I dag investerer godt 26 procent af de ældre voksne og knap 24 procent af de unge.

Hvad er en aktiesparekonto?

Aktiesparekontoen (ASK) er en særlig investeringskonto, der gør det nemt og skattemæssigt attraktivt at investere en del af sin frie opsparing i aktier og aktiebaserede investeringsforeninger. Den blev indført i 2019 og har til formål at styrke aktiekulturen i Danmark. ASK'en er konstrueret sådan, at man kan have enkeltaktier eller bestemte fonde med overvægt af aktier. Det er således ikke muligt at have hverken obligationer eller fonde med for mange obligationer.

Kontoen er underlagt en række politisk fastsatte regler, heriblandt et loft over, hvor mange penge man kan indskyde på den. I 2025 lyder loftet på 166.200 kroner.

Hvad er fordelene ved en aktiesparekonto?

Aktiesparekontoen giver først og fremmest en økonomisk fordel i form af en lavere skattesats. Man betaler nemlig kun 17 procent i skat af sit afkast, hvor man ellers plejer at betale 27 eller 42 procent i skat af sin aktieindkomst.

Man behøver ikke selv at holde regnskab med sine gevinster og tab på sin aktiesparekonto. Banken sørger for at sende alle relevante oplysninger videre til Skattestyrelsen, og skatten trækkes automatisk fra ASK'en i begyndelsen af det efterfølgende år. Med gevinster på ASK'en risikerer man derfor ikke, at der venter en grim overraskelse i form af restskat, når man modtager sin årsopgørelse.

Tre ud af ti unge i København investerer

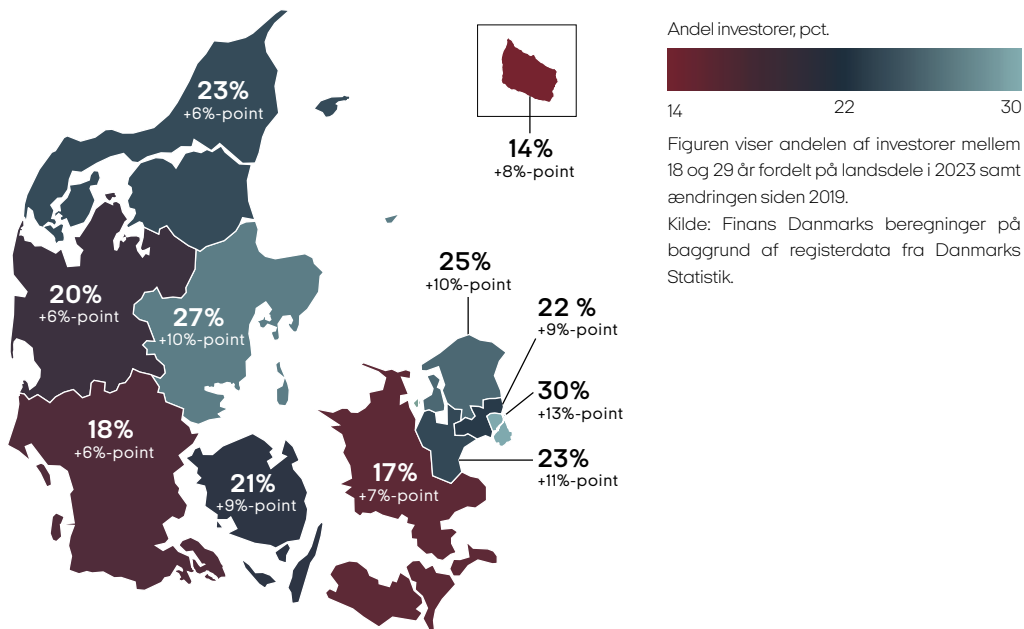
Der er forholdsvis stor forskel på andelen af unge investorer på tværs af landsdele, jf. figur 1.10. København by er den landsdel, hvor andelen af unge investorer er størst. Her er det tre ud af ti unge, der investerer. I den anden ende har vi Bornholm, hvor kun omtrent halvt så mange investerer.

Den stigende tendens til at investere ses dog i alle dele af landet. Især blandt de unge københavnere er mange begyndt at investere i perioden fra 2019 til 2023, og vi ser her en stigning på 13 procentpoint. Også i byerne omkring København samt i Østjylland (omkring Aarhus) følger de unge trop, og her ser vi en stigning på mellem 9 og 11 procentpoint. I både Syd- og Vestjylland samt Syd- og Vestsjælland har vi

derimod set en mere beskedne stigning på hhv. 6 og 7 procentpoint.

Figur 1.10. Andelen af investorer varierer en del på tværs af landet

Unge kvindelige investorer spreder i højere grad deres risiko

Omtrent seks ud af ti af de nye investorer (uanset køn) vælger at investere i fonde, hvoraf en stor del supplerer med enkeltaktier, jf. figur 1.11. De resterende fire ud af ti vælger udelukkende at investere i enkeltaktier.

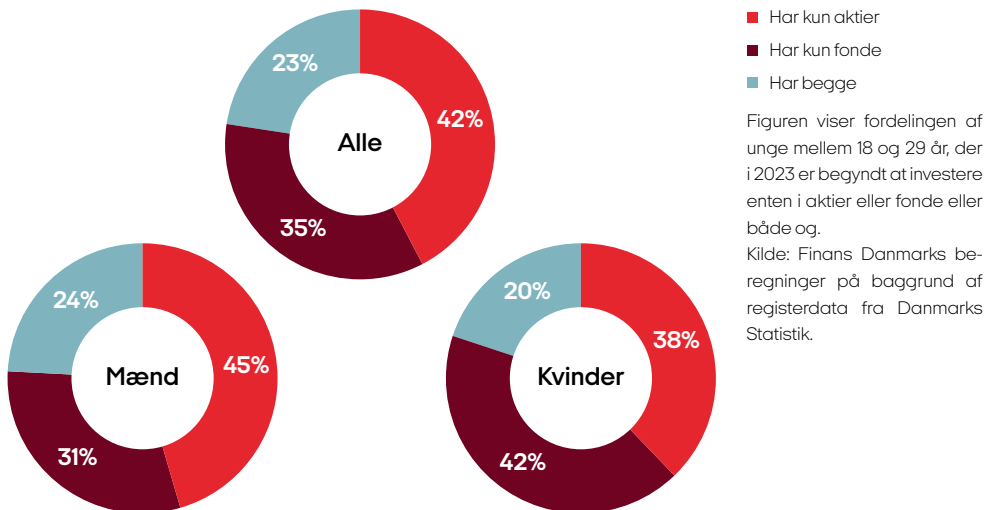
Der er dog en vis forskel i investerings-tendenserne på tværs af køn. Blandt de nye mandlige investorer er der betydeligt flere, der udelukkende investerer i enkeltaktier, mens der omvendt er en overvægt af de nye kvindelige investorer, som kun investerer i fonde.

Denne forskel mellem kønnene kan i høj grad skyldes, at mænd typisk er mere villige til at løbe en risiko end kvinder. Hvis man kun investerer i få enkeltaktier – f.eks. hvis man ikke har så stor en formue at investere for – kan det være svært

at opnå en tilstrækkelig spredning i sin investeringsrisiko. Risikoen for tab bliver dermed større, end når man investerer i fonde, hvor risikoen automatisk bliver spredt på mange forskellige aktier mv.

Figur 1.11. Nye mandlige investorer er mere tilbøjelige til at investere i enkeltaktier end kvinder

2

De unge dårlige betalere

Efter et par år, hvor mange unge har været presset af højere priser og renter, indikerer tallene nu, at vi går imod bedre tider. Mens andelen af unge i RKI lå mere eller mindre konstant fra 2021 til 2023, ser vi et klart fald over det seneste år. Det betyder, at antallet af unge i RKI nu er nede på et rekordlavt niveau.

For nogle kan det være en svær overgang at gå fra barn til voksen med alle de forpligtelser, ansvar og fristende muligheder, det medfører. Derfor ser vi også en del unge, der kommer skævt fra start – nogle faktisk så skævt, at de ender i betalingsproblemer og bliver registreret som dårlige betalere i RKI-registret. Ender de først der, kan det blive svært at få privatøkonomien på ret køl igen.

Heldigvis er andelen af unge dårlige betalere faldende og har – med en mindre pause igennem de sidste tre år – været faldende i mere end et årti. Det er positivt og tyder på, at de unge i dag er bedre klædt på til at styre deres egen privatøkonomi, end de var tidligere.

En del kan nok også forklares ved, at vi som samfund har fået fjernet de hurtigere og dyre gælds- og betalingsaftaler, såsom kviklån mv,

RKI-data og data på gældsrestancer

Analysen af unge RKI-registrerede er baseret på data, som er stillet til rådighed af Experian, der ejer Danmarks største skyldnerregister, RKI. Datasættet er et særtræk, der indeholder oplysninger om unge dårlige betalere mellem 18 og 30 år, som har været registreret i RKI i årene 2012-24. Unge bliver registreret i RKI, hvis de ikke har betalt deres regninger eller afdraget som aftalt på et lån.

Registreringen sker typisk efter tre rykker skrivelser med minimum ti dages mellemrum, hvor der i den sidste rykkerskrivelse bliver sendt advarsel om en indberetning til RKI.

Hvis en person har været i RKI-registret i fem år, bliver han/hun automatisk fjernet fra registret som følge af de såkaldte GDPR-regler for virksomheders opbevaring af personfølsomme oplysninger.

som mange unge blev fristet og fanget af for år tilbage. Samtidig har undervisning i finansiel forståelse også fået større og større fokus de senere år – blandt andet med Finans Danmarks

Pengeuge, der tilbyder undervisningsmateriale og gæsteundervisning til udskolings eleverne i folkeskolen.

RKI-andelene falder igen

Hvor andelen af unge registreret som dårlige betalere ellers har været konstant igennem de seneste tre år, viser de nyeste tal fra RKI-registret et klart fald i 2024, jf. figur 2.1. Ved udgangen af 2024 var der lige knap 34.700 unge mellem 18 og 30 år registreret i RKI, svarende til ca. 3,4 procent. I perioden fra 2021 til 2023 lå antallet konstant på omkring 37.000, svarende til 3,7 procent.

Udviklingen i 2024 følger til gengæld den tendens, vi så i perioden fra 2013 til 2021, hvor andelen af unge i RKI faldt hvert år – endda relativt kraftigt i årene fra 2019 til 2021. I 2019 var knap 46.000 unge registreret i RKI, svarende til 4,6 procent, mens tallet i 2020 lød på knap 42.000, svarende til 4,2 procent.

Den samlede RKI-gæld blandt de unge ligger på omkring 1 mia. kroner. Det er en smule la-

vere end året før, hvor den samlede gæld lød på lidt over 1,1 mia. kroner.

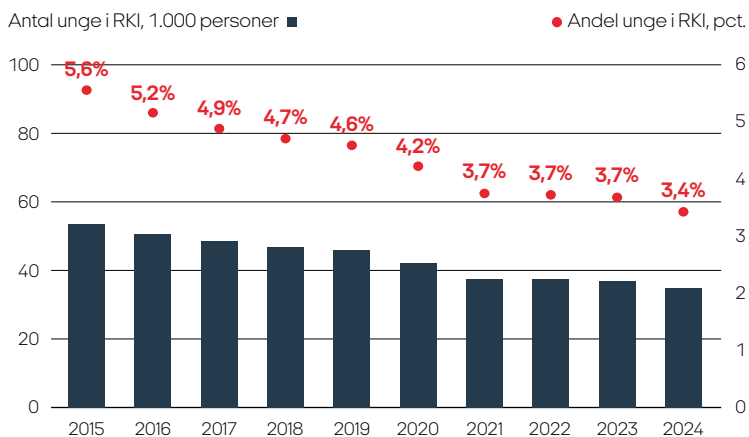
Når andelen af unge i RKI har ligget konstant gennem både 2022 og 2023, hænger det i høj grad sammen med de store pris- og rentestigninger, vi oplevede i de to år. Det har været med til at lægge et pres på de unges økonomi, hvilket vi ser nærmere på i kapitel 3. Siden hen er de unges indkomster dog helt eller delvist blevet rettet op. Det gælder særligt i 2024, hvor de unges indkomststigninger fra både SU og løn (for dem, der har arbejde) lå betydeligt over inflationsniveauet. Men også for det kommende år (2025), hvor stigningerne i minimumslønninger og SU-satser samt markedsforventninger til inflationen peger i retning af en mærkbar stigning i indkomsten, også når der tages højde for prisstigninger –

Økonomiske definitioner for unge studerende

Unge med lav opsparring: Defineret som unge med en finansiel formue (bankopsparing samt investeringer) på mindre end, hvad der svarer til fem månedslønninger á ti timers arbejde om ugen (til minimumslønnen for ufaglærte). I 2022 svarer det til en opsparring på mindre end 27.570 kr.

Forældre uden støtteevne: Antages at have en lønindkomst på mindre end 37 timers arbejde om ugen til minimumsløn for ufaglærte (for to forældre), og en opsparring på mindre end tre tilsvarende månedslønninger.

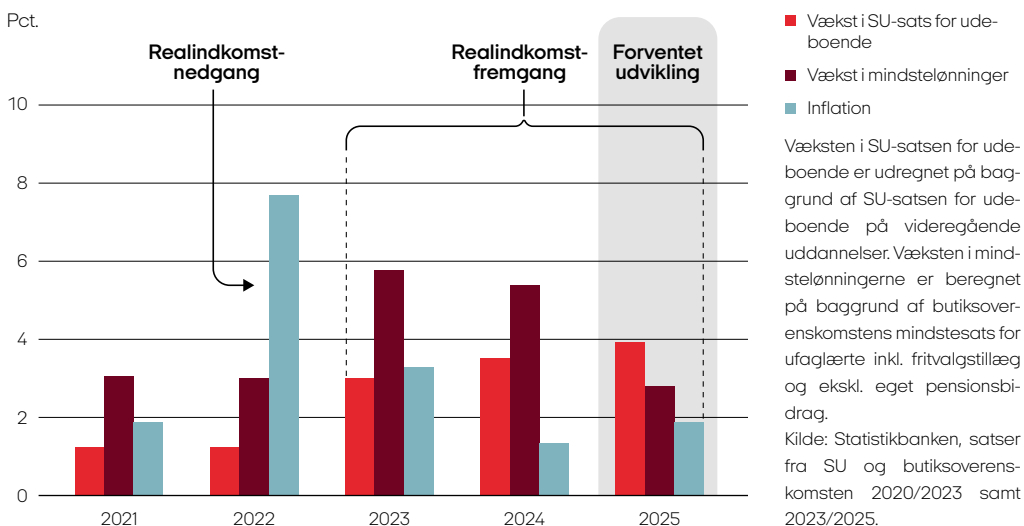
Figur 2.1. Andelen af unge i RKI falder igen

Søjlerne angiver antallet af 18-30-årige, som var registreret i RKI, og cirklerne angiver andelen af 18-30-årige registreret i RKI.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af RKI-data fra Experian.

Figur 2.2. I 2024 begynde de unges realindkomst for alvor at blive genoprettet

Væksten i SU-satsen for udeboende er udregnet på baggrund af SU-satsen for udeboende på videregående uddannelser. Væksten i mindstelønningerne er beregnet på baggrund af butiksoverenskomstens mindstesats for ufaglærte inkl. fritvalgstillæg og ekskl. eget pensionsbidrag.

Kilde: Statistikbanken, satser fra SU og butiksoverenskomsten 2020/2023 samt 2023/2025.

dvs. realindkomst. Dette gælder særligt for studerende, jf. figur 2.2.

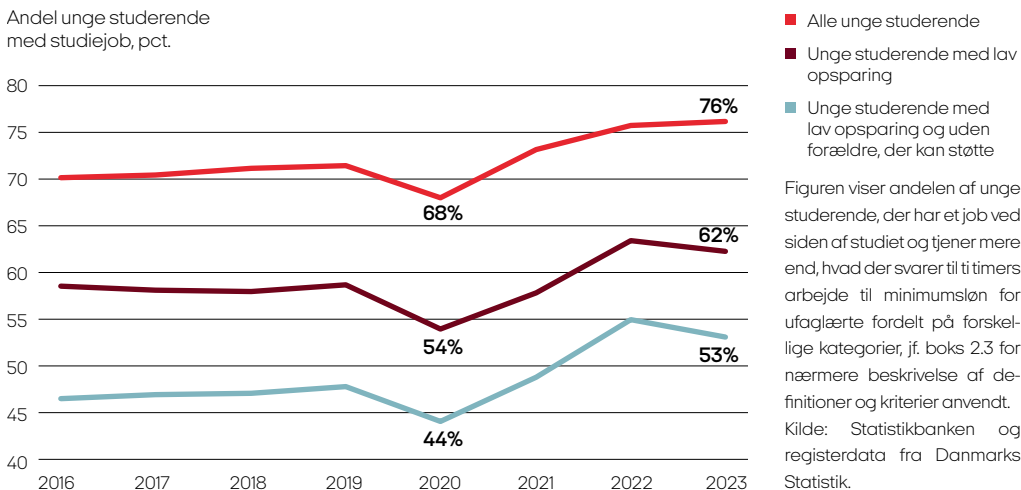
Derudover er det værd at bemærke, at beskæftigelsen blandt unge fortsat er høj. Det giver de unge gode muligheder for at finde ar-

bejde og tjene penge, så de kan betale deres regninger. I de tilfælde, hvor pengene fra SU mv. ikke rækker, er det altså fortsat ret nemt at finde et job – sammenlignet med tidligere perioder med høj ledighed. Vi ser da også en tendens til,

at flere unge studerende har benyttet sig af dette over de seneste år, jf. figur 2.3. I 2020 havde 68 procent af alle unge studerende et studiejob. I dag ligger andelen på 76 procent. Og med undtagelse af et mindre fald i 2023, har vi generelt også set en stigning i andelen af studerende

med studiejobs blandt unge med en presseset økonomi. Den høje beskæftigelse og de gode jobmuligheder kan altså have været med til at skubbe antallet af RKI-registreringer ned. Samtidig har de stigende indkomster i 2023 og særligt i 2024 givet et ekstra bidrag.

Figur 2.3. Flere unge tager et job ved siden af studiet

Faldet i registreringerne ses primært blandt unge i midt og slut 20'erne

Selv om vi ser et samlet fald i andelen af unge i RKI, er der fortsat nogle grupper, hvor udviklingen har været mindre positiv. Det gælder ikke mindst de helt unge mellem 18 og 21 år. I perioden fra 2021 til 2023 steg deres RKI-andele, og det er faktisk især den stigning, der har bidraget til opbremsningen i de unges samlede RKI-andele, jf. den mørkerøde kurve i figur 2.5. En mulig forklaring kan være, at en væsentlig del af denne gruppe er studerende, hvis realindkomst

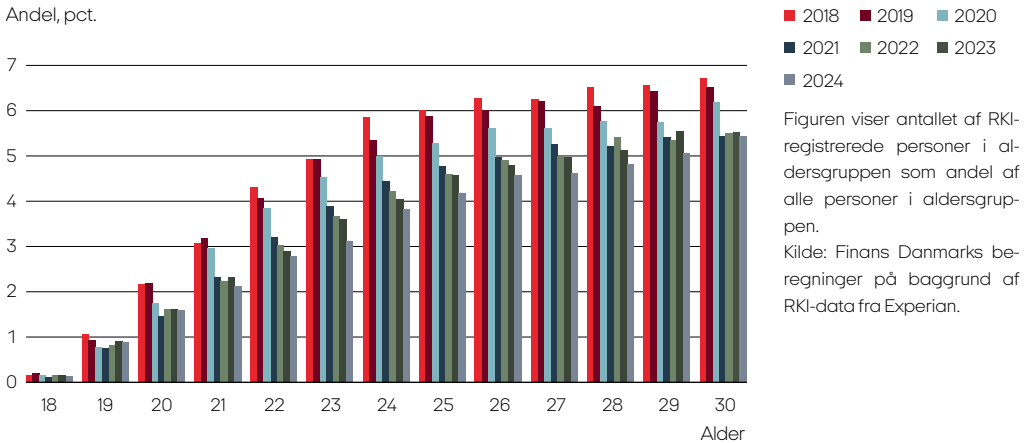
endnu ikke er genoprettet i samme grad, som det er tilfældet for lønmodtagerne.

Omvendt har der været et vedvarende fald i RKI-andelen blandt unge mellem 22 og 29 år fra omkring 4,7 procent i 2021 til 4,2 procent i dag – altså et fald på 0,5 procentpoint, jf. den lyseblå kurve i figur 2.5. Faldet i de unges RKI-andele i 2024 skyldes altså udelukkende et fald blandt de 22-29-årige.

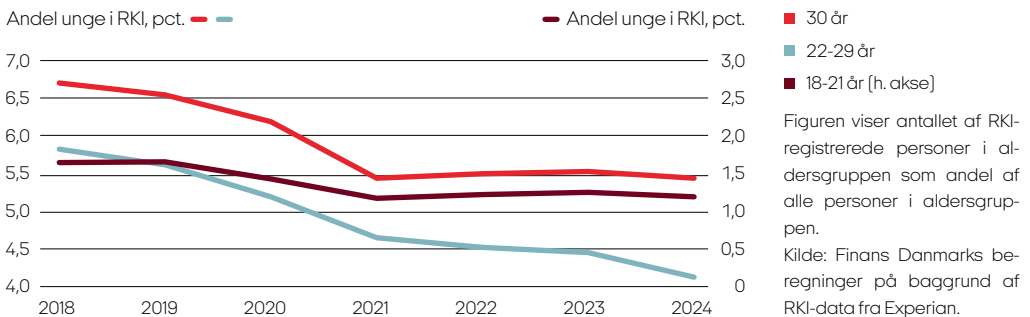

”
Antallet af unge
i RKI er på et
rekordlavt niveau.

Figur 2.4. RKI-andelen falder blandt unge 22-29-årige

Figur 2.5.

De unges misligholdte gæld er fortsat faldende

De unges registrerede gæld faldt i 2024 i nogenlunde samme takt, som vi har set i de seneste år, jf. figur 2.6. I 2024 var den gennemsnitlige gæld for en ung registreret i RKI på lige under 30.000 kroner. I 2023 lå den på lige over 30.000 kroner, og i 2022 lå den på 31.500 kroner.

De seneste års fald i den gennemsnitlige RKI-gæld ses for stort set alle aldre, mens gældsstørrelserne i gennemsnit er lavere for de yngre årgange, jf. figur 2.7. Det skal dog bemærkes, at vi her ser på den gennemsnitlige gæld pr. person, hvor enkeltpersoner med meget høj gæld kan have stor betydning og medføre en del støj i data.

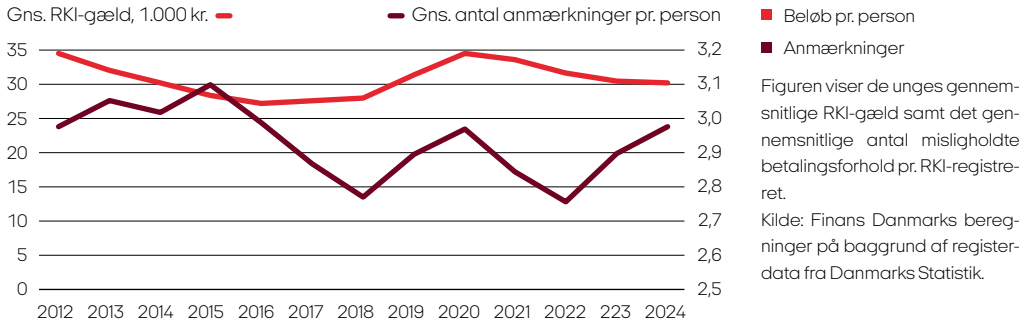
Omvendt har vi over de seneste to år set en vis tendens til, at unge i RKI i gennemsnit bliver registreret med flere misligholdte betalingsforhold. I 2022 var unge i RKI gennemsnitligt registreret med knap 2,8 misligholdte beta-

lingsforhold, mens tallet i 2023 og 2024 lød på henholdsvis 2,9 og 3,0.

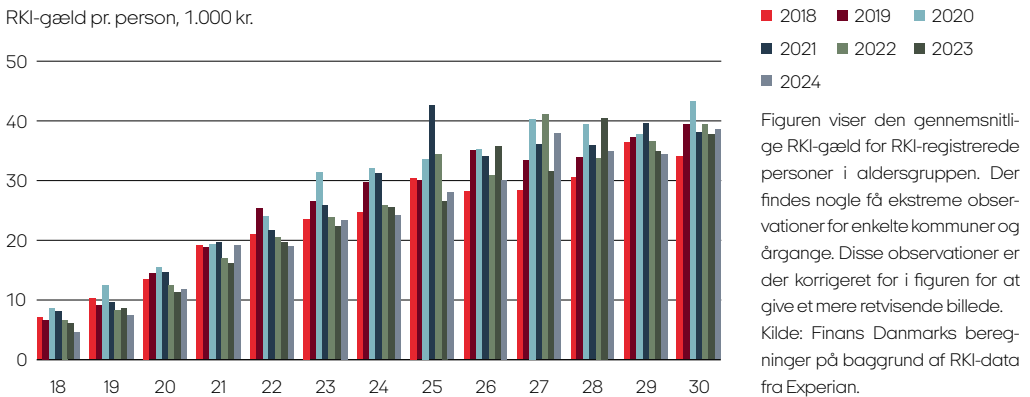
Det er særligt antallet af mellemstore gældsforhold på mellem 10.000 og 100.000 kroner, der er faldet over de seneste år, jf. figur 2.8. Antallet af mindre gældsforhold på under 10.000 kroner er ikke faldet nævneværdigt og ligger stadig på det relativt høje niveau, vi har set siden 2022. Det hænger givetvis sammen med, at vi heller ikke ser noget særligt fald i RKI-andelen blandt de helt unge 18-21-årige. Unge, der er kommet i RKI i denne alder, er typisk blevet registreret på grund af små gældsforhold, de ikke har fået betalt rettidigt – det kan for eksempel være mobilabonnementer. Når antallet af unge 18-21-årige i RKI ligger nogenlunde konstant, ligger antallet af små misligholdte gældsforhold derfor også nogenlunde konstant.

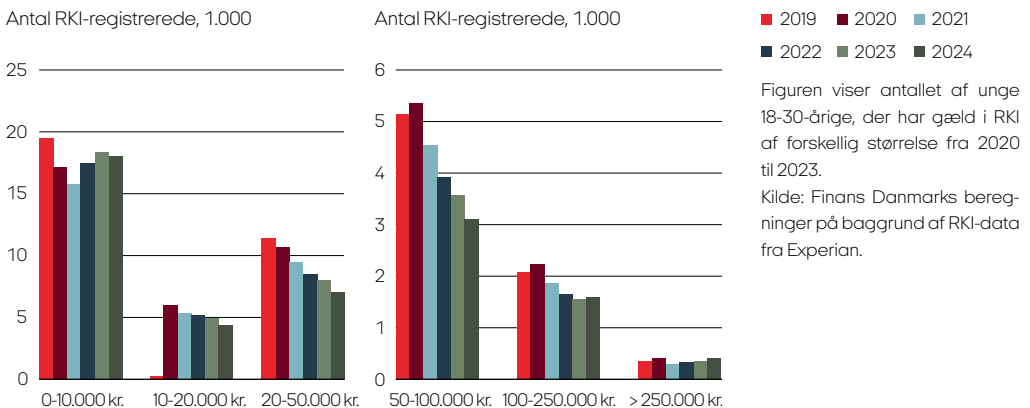
Figur 2.6. Mindre RKI-gæld men flere misligholdte betalingsforhold pr. registreret

Figur 2.7. Faldende RKI-gæld for de fleste aldersgrupper

Figur 2.8. Flere unge med små såvel som meget store gældsforhold

”

Over de seneste fem år er der sket mere end en halvering i andelen af unge, der er i aktuelle gældsproblemer.

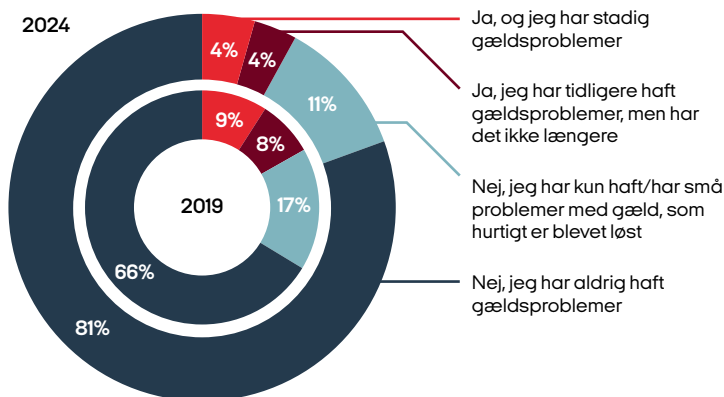
Langt færre unge svarer, at de er eller har været i gældsproblemer

Når vi spørger de unge selv, svarer relativt få, at de er eller har været i gældsproblemer, sammenlignet med unges svar i en tilsvarende undersøgelse foretaget for fem år siden, jf. figur 2.9.

I dag svarer ca. 4 procent af de unge 20-34-årige, at de er i gældsproblemer, og endnu 4 procent svarer, at de tidligere har været det, men ikke er det længere. Tilbage i udgangen af 2019 svarede hele 9 procent af de

unge 20-34-årige, at de var i gældsproblemer, mens endnu 8 procent svarede, at de tidligere havde været det. Over de seneste fem år er der således sket mere end en halvering i andelen af unge, der ifølge dem selv er i aktuelle gældsproblemer, og endnu en halvering i andelen, der tidligere har været det. Vi ser ikke et nær så stort fald i andelen af unge, der svarer, at de har oplevet mindre problemer. Blandt de unge

Figur 2.9. Færre unge svarer selv, at de har haft gældsproblemer

Figuren viser andelen af unge 20-34-årige, der svarer, at de er eller har været i gældsproblemer.

Kilde: Spørgeskema udarbejdet af Epinion i hhv. dec. 2019 og dec. 2024.

i denne gruppe blev problemerne til gengæld hurtigt løst.

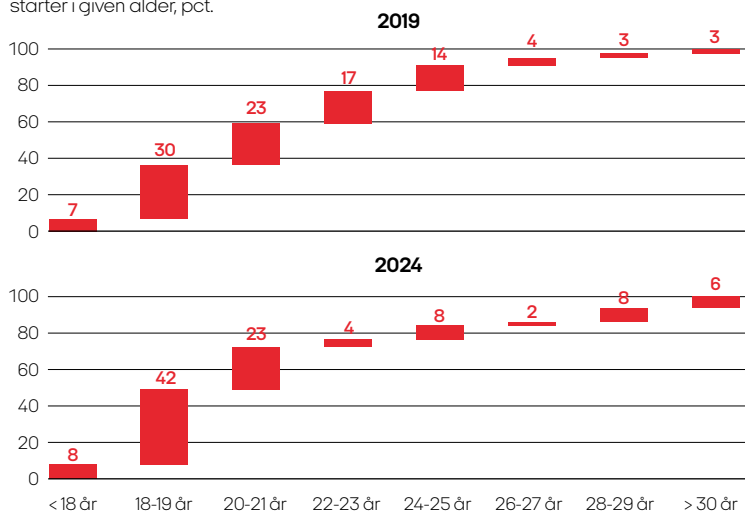
Når vi spørger de unge, hvornår deres gældsproblemer begyndte, svarer ganske mange, at problemerne allerede begyndte i de tidlige ungdomsår. Vi så den samme tendens i 2019, men tendensen er blevet forstærket over perioden, jf. figur 2.10. I 2019 svarede knap 40 procent

af de unge, der havde oplevet gældsproblemer, at problemerne begyndte i teenageårene. I dag lyder det tal på lige omkring 50 procent.

Det harmonerer ganske godt med det billede, vi får fra de nyeste RKI-tal, hvor andelen af unge 18-21-årige i RKI stort set ikke er faldet over de seneste år i modsætning til udviklingen blandt de ældre årgange.

Figur 2.10. For en voksende andel af unge begynder gældsproblemerne tidligt

Andel, hvis gældsproblemer starter i given alder, pct.

Figuren viser andelen af unge 20-34-årige, der svarer, at de er eller har været i gældsproblemer.

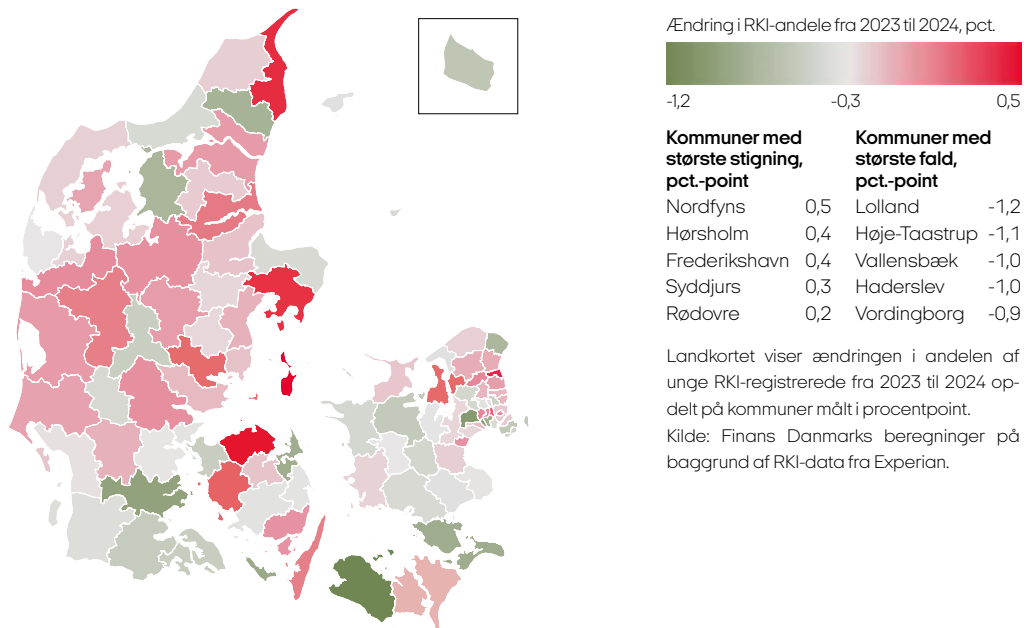
Kilde: Spørgeskema udarbejdet af Epinion i hhv. dec. 2019 og dec. 2024.

Faldende RKI-andele i det meste af landet

Ser vi på udviklingen på tværs af landet, er andelen af unge i RKI faldet i langt de fleste kommuner, jf. figur 2.11 [højre]. Kun i 12 kommuner ses en lille stigning – vel at mærke 12 kommuner, der ligger spredt ud over landet. Ser vi f.eks. på de fem kommuner, hvor RKI-andelene er steget mest, omfatter det både kommuner omkring København, i Nordsjælland, på Fyn og i forskellige dele af Jylland. Sammenligner vi kommunerne med de største stigninger og de største fald, er stigningerne afgjort de mindste. Det står i kontrast til, hvad vi så i 2023, hvor 35 ud af landets 98 kommuner oplevede stigende RKI-andele, og hvor de største stigninger var på omtrent samme niveau som de største fald.

Figur 2.11. Næsten uændret andel RKI-registreringer i det meste af landet

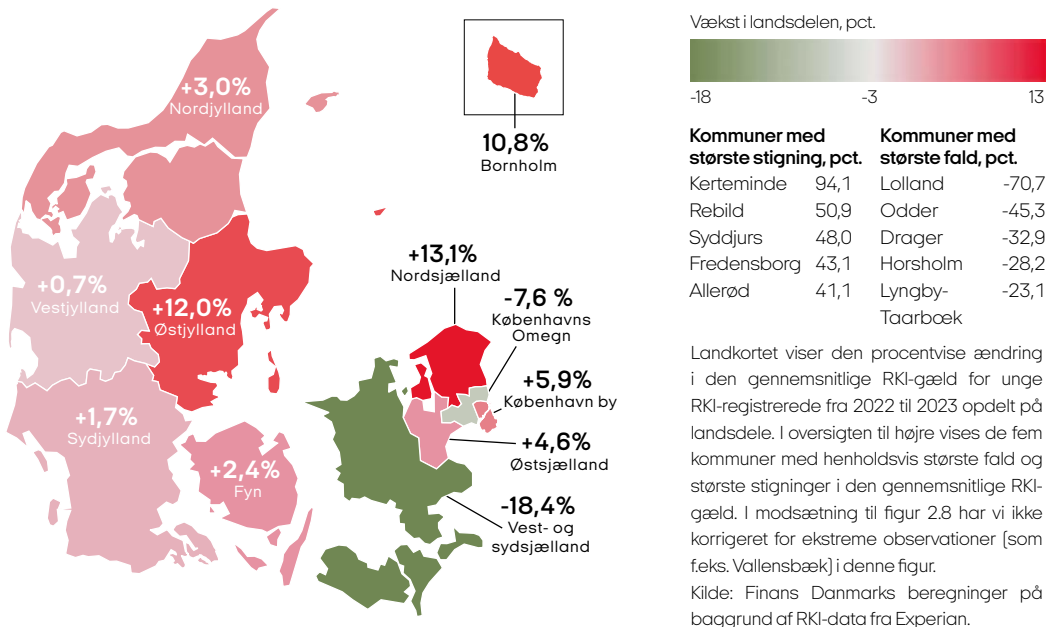

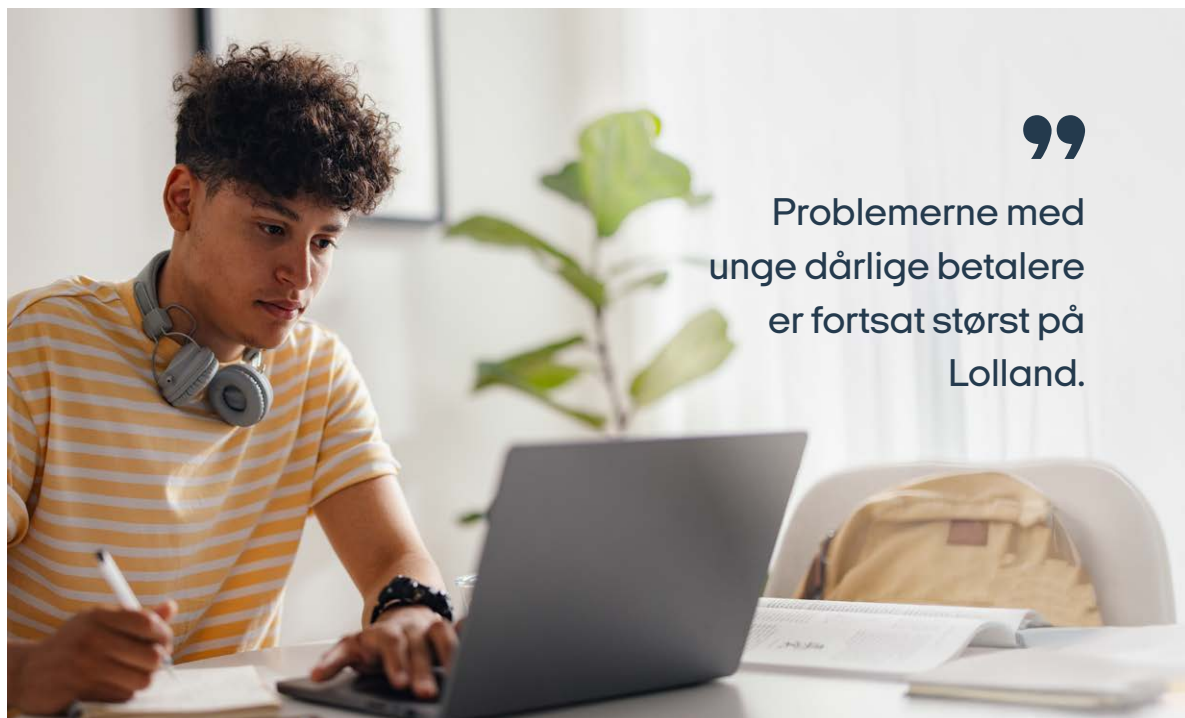

Når vi ser på de kommuner, der i 2024 oplevede de største fald, er der en tendens til, at det især er kommuner med forholdsvis høje RKI-andele. I top 5 finder vi bl.a. kommunerne Lolland, Vordingborg og Haderslev, der alle samtidig er blandt top 20 af kommunerne med de højeste RKI-andele – de to førstnævnte kommuner ligger tilmed i top 5.

Den gennemsnitlige RKI-gæld pr. registreret har udviklet sig mere blandet på tværs af landet, jf. figur 2.12. I Københavns omegn og i Østsjælland er den gennemsnitlige gæld faldet en del, mens den er steget lidt i de fleste andre landsdele. I nogle områder er udviklingen dog stærkt påvirket af enkeltpersoner med en meget høj RKI-gæld.

Figur 2.12. Faldende RKI-gæld for RKI-registrerede i det meste af landet

”

Problemerne med unge dårlige betalere er fortsat størst på Lolland.

Hver niende ung i Lolland Kommune er registreret i RKI

Problemerne med unge dårlige betalere er fortsat størst på Lolland og til dels Falster, når vi ser på andelen af unge i RKI (2024-niveauet). Selv om andelen af unge i Lolland Kommune er faldet en del over de seneste fire år, er det stadig ca. hver niende ung i Lolland, der ikke får betalt sine regninger og ender i RKI, jf. kortet øverst i figur 2.13. Nabokommunen Guldborgsund er den kommune med næstflest unge i RKI, om end RKI-andelen her er betydeligt lavere, end de er i Lolland kommune. Her er det knap hver 14. ung, der er registreret i RKI.

I modsatte ende er Lyngby-Taarbæk den kommune med færrest unge registreret i RKI, og generelt har områderne i og omkring de større byer lave registreringsandele. Lyngby-Taarbæk,

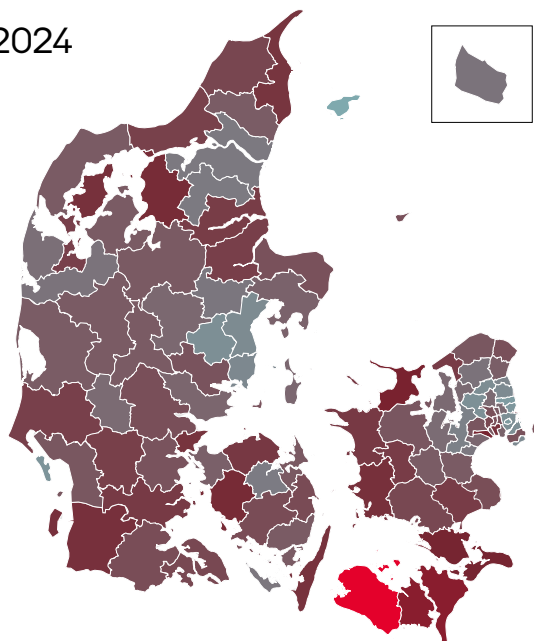
Frederiksberg, Gentofte, Egedal og København er alle kommuner, hvor andelen af unge i RKI er under eller omkring 1,7 procent og dermed under halvdelen af landsgennemsnittet på de 3,4 procent.

Over de seneste ti år er forskellen i RKI-andelen på tværs af landet dog faldet noget, jf. forskellene mellem det øverste landkort (2024) og nederste landkort (2014) i figur 2.13:

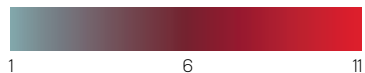
- I 2014 spændte de kommunale RKI-andele helt fra 2,4 procent i Dragør og på Frederiksberg til 15,4 procent i Lolland kommune.
- I 2024 var spændet indsnævret til at ligge mellem 1,3 procent i Lyngby-Taarbæk og på Frederiksberg til 11,2 pct i Lolland kommune.

Figur 2.13. Færre forskelle mellem kommunale RKI-andele i 2024 end i 2014

2024

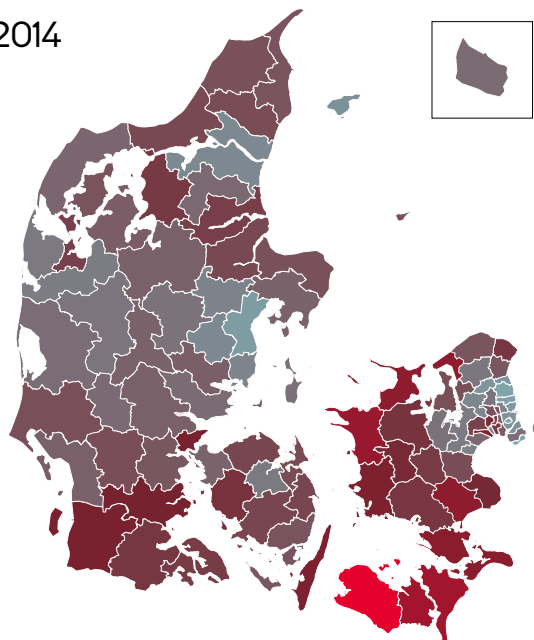

Andel unge i RKI, pct.

Kommuner med højeste andel, pct.		Kommuner med laveste andel, pct.	
Lolland	11,2	Lyngby-	
Guldborgsund	6,9	Taarbæk	1,3
Odsherred	6,1	Frederiksberg	1,3
Ishøj	6,0	Gentofte	1,4
Vordingborg	5,9	Egedal	1,7
		København	1,7

2014

Andel unge i RKI, pct.

Kommuner med højeste andel, pct.		Kommuner med laveste andel, pct.	
Lolland	15,4	Dragør	2,4
Guldborgsund	11,6	Rudersdal	2,6
Kalundborg	11,0	Lyngby-	
Odsherred	10,4	Taarbæk	2,8
Vordingborg	10,0	Aarhus	2,9

Landkortet viser andelen af unge RKI-registrerede i hhv. 2014 og 2024 opdelt på kommuner.

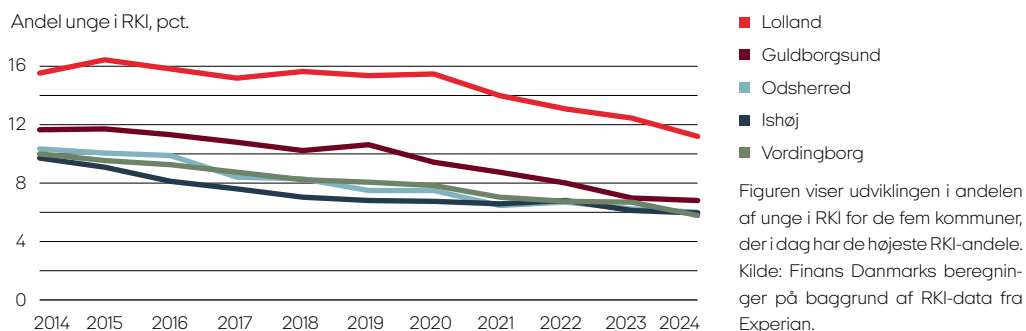
Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af RKI-data fra Experian.

Meget af udviklingen skyldes store fald i de kommuner i landet, der historisk set har haft de største RKI-andele – ikke mindst Lolland og Guldborgsund. Og for dem er det særligt siden 2020, at andelen er faldet meget, jf. figur 2.14.

Denne udvikling kan givetvis forklares af mange af de samme faktorer, der forklarer det generelle fald i antallet af unge i RKI over perio-

den. Det gælder f.eks. lovgivningen til begrænsning af kviklån fra 2020 samt de seneste års faldende ledighed, der særligt har hjulpet unge i de mere udsatte kommuner, hvor en forholdsvis stor andel af de unge tidligere var ledige og havde dyre kviklån, jf. s. 34 i den tidligere analyse "Unge – gæld, forbrug og opsparing" fra 2022.

Figur 2.14. Betydelige fald i andelen af unge registret i RKI i kommunerne med højeste andel

Unge havner særligt i RKI på grund af gæld til telekommunikation, finansiering og transport

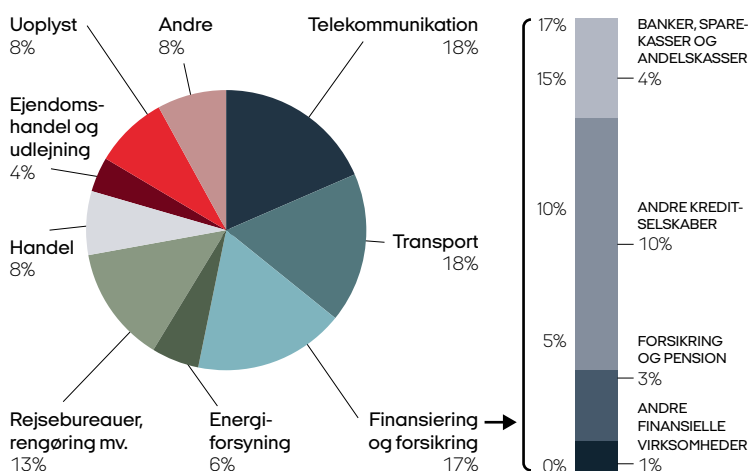
I 2024 var unge 18-30-årige registreret i RKI med knap 103.000 dårlige betalingsforhold tilsammen. Lidt over halvdelen af disse stammer fra regninger til transport, telekommunikationsvirksomhed samt finansiering og forsikring, der hver især har ca. lige mange registreringer. Ud over dem er der også forholdsvis mange misligholdte betalingsforhold til rejsebureauer og rengøring mv. Det resterende vedrører andre brancher, jf. figur 2.15 [venstre].

I gruppen af finansierings- og forsikrings-selskaber er der særligt mange anmærkninger i gruppen "andre kreditselskaber", hvilket omfatter forskellige former for kredit, der ikke er givet fra almindelige pengeinstitutter – f.eks. forbrugerkredit i butikker eller forbrugslån fra andre finansielle udbydere end banker. De fylder lidt over halvdelen af alle anmærkninger

fra finansierings- og forsikrings-selskaber, hvor pengeinstitutter fylder knap en fjerdedel, jf. figur 2.15 [højre].

Figur 2.15. De fleste RKI-anmærkninger vedrører telekommunikation og finansiering og transport

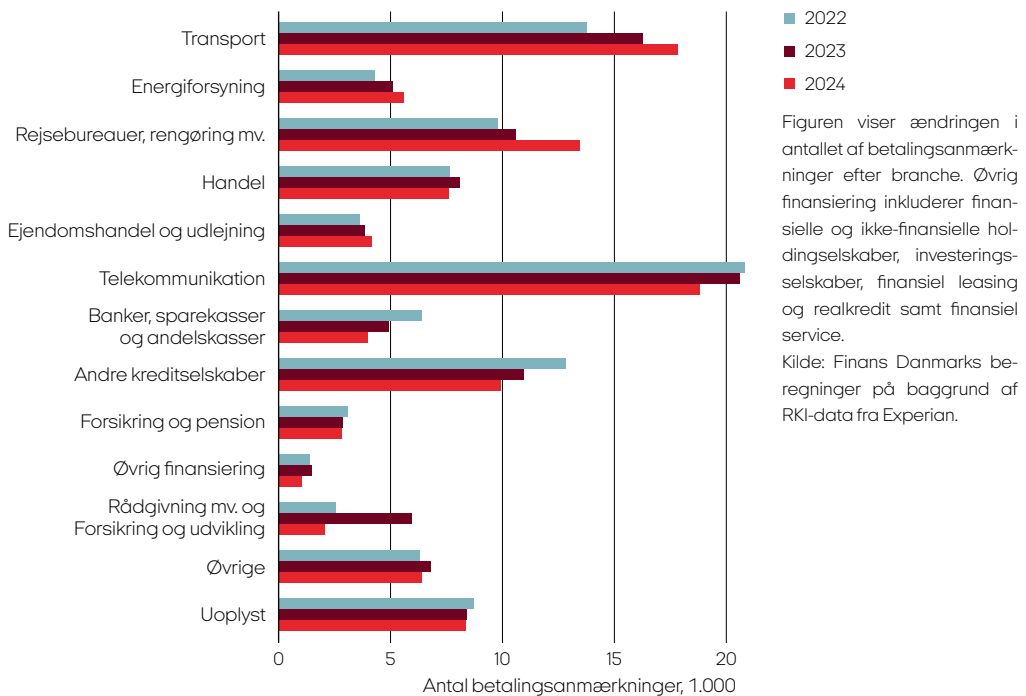
Figuren til venstre viser fordelingen af de unges RKI-anmærkninger i 2024 opdelt på hovedbranche. Figuren til højre viser fordelingen af RKI-anmærkninger for finansierings- og forsikringsbranchen. Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af RKI-data fra Experian.

Over de seneste år har vi især set en stigning i antallet af registreringer fra transport og rejsebureauer, rengøring mv., jf. figur 2.16. Det kan tyde på, at unge i stigende grad har sværet ved få pengene til at række – f.eks. til betaling af en rejse, de har købt.

Omvendt har vi set et vedvarende fald i antallet af registreringer fra både banker, sparekasser og andelskasser samt andre kreditselskaber, og det til trods for den svære økonomiske situation mange unge har stået i. Det dækker blandt andet over, at pengeinstitutterne yder en grundig kreditgennemgang, og at lovgivningen i de senere år er blevet strammet, hvad angår kviklån og andre former for forbrugslån.

Figur 2.16. Fald i antallet af betalingsanmærkninger til telekommunikation og pengeinstitutter

Den største gæld er til telefoner, finansiering og forsikring

RKI-gælden pr. anmærkning er typisk betydeligt større, når vi ser på anmærkninger fra finansierings- og forsikringsvirksomheder end på anmærkninger fra de fleste andre brancher. I 2024 var RKI-gælden i gennemsnit ca. 20.000 kroner pr. anmærkning fra finansierings- og forsikrings-selskaber, hvor den f.eks. kun var lidt over 5.000 kroner pr. anmærkning fra telekommunikationsvirksomheder, mobil-selskaber mv.

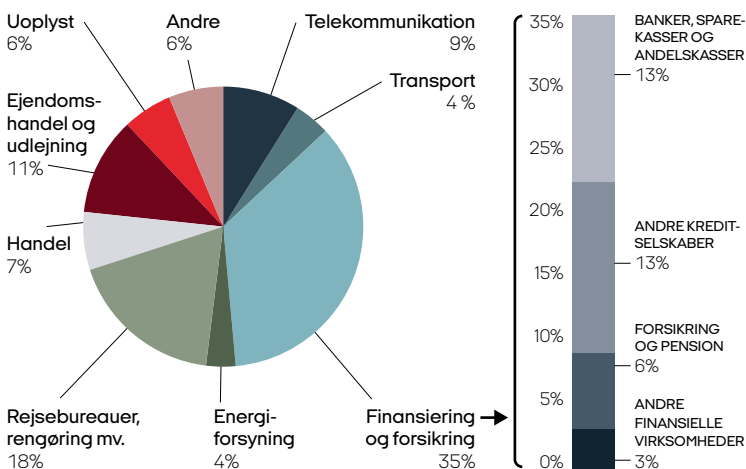
Ser vi på den samlede RKI-gæld, udgør finansiering og forsikring også den absolut største andel af de unges totale RKI-gæld på knap 370 mio. kroner, svarende til omkring en tredjedel af den samlede RKI-gæld, jf. figur 2.17 (venstre). Det er store summer, men det skal selvfølgelig ses i lyset af, at de samlede udlån i finansierings- og forsikrings-selskaberne er store, og at den misligholdte gæld kun udgør en ganske beskedne andel af de samlede lån. Unges samle-

de gæld til penge- og realkreditinstitutter lyder på lidt over 140 mia. kroner.

Når vi underopdeler den samlede RKI-gæld til finansierings- og forsikringsbranchen, udgør andre kreditselskaber og banker hver især ca. 13 procent af unges samlede misligholdte gæld, svarende til knap 40 procent af gælden til finansiering og forsikring, jf. figur 2.17 (højre).

Figur 2.17. RKI-gælden er stor i finansierings- og forsikringsbranchen

Figuren til venstre viser fordelingen af RKI-gælden i 2024 opdelt på hovedbrancher som andel af den samlede RKI-gæld. Figuren til højre viser fordelingen af RKI-gæld for finansierings- og forsikringsbranchen.

Kilde: Finans Danmarks beregninger på baggrund af RKI-data fra Experian.

3

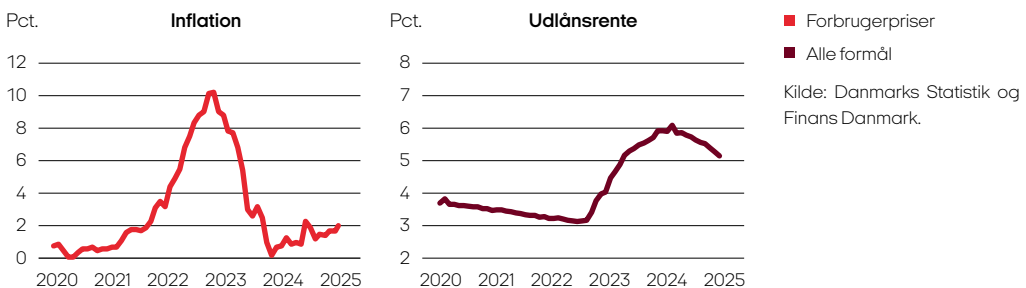
Mange unge er fortsat pressede på økonomien – og uro i verden bekymrer dem

Selv om både renter og prisstigninger på dagligvarer har toppet for nu, er niveauet stadig væsentligt højere i dag end for tre år siden. Det kan mærkes på danskernes – og særligt de unges – månedlige budgetter. Tæt på en fjerdedel af de unge siger, at de fortsat har en presset økonomi i dag, hvor det for tre år siden kun gjaldt en tiendedel. Det er dog begyndt at se lysere ud – særligt for lønmodtagere, men efterhånden også de studerende – hvilket også afspejles i forbrugertilliden. Men der lurer nye usikkerheder i horisonten, og mange unge er bekymrede for de nye vinde, der blæser fra USA.

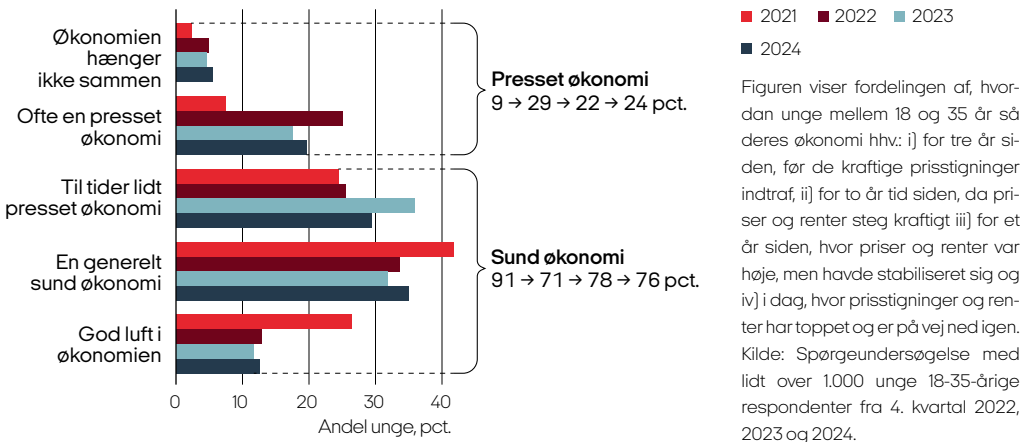
Vi har over de seneste tre år oplevet nogle ganske kraftige stød til dansk økonomi. Tilbage i 2022 steg både energi- og forbrugerpriser hur-

tigere, end vi har set i de sidste fire årtier, hvilket også resulterede i væsentlige rentestigninger for danskerne, jf. figur 3.1. Og selv om der siden

Figur 3.1. Både inflation og renten har toppet

Figur 3.2. Mange unge oplever fortsat en presset økonomi

hen er kommet styr på prisstigningerne, og renterne nu er på vej ned igen, ligger pris- og renteniveauerne fortsat noget højere end før, de store stød ramte økonomien.

Samlet set er det således blevet væsentligt dyrere at være dansker. Og oven i det er vi nu også i en situation med krig i Europa og betydelig geopolitisk usikkerhed, som absolut ikke er blevet mindre efter, at Trump er blevet ny amerikansk præsident.

Spørger vi de danske unge, er mange fortsat pressede på deres privatøkonomi. I dag svarer næsten hver fjerde ung, at de har en presset økonomi, hvilket er omtrent på niveau med sidste år, jf. figur 3.2. Da prisstigningerne ramte i 2022, var flere pressede, mens tallet var under det halve tilbage i 2021. Denne udvikling er nok primært et udtryk for, at de unge endnu ikke er kommet sig oven på en lang periode med høj inflation – men måske også, at der er mørke skyer i horisonten, som kan give sig udslag i nye økonomiske udfordringer.

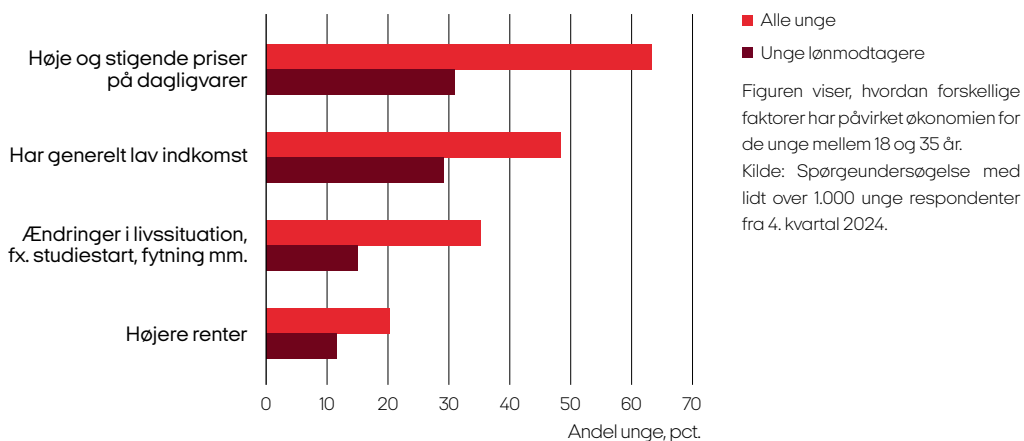
Når vi spørger de unge nærmere ind til, hvad der primært udfordrer deres økonomi, svarer

knap to ud af tre, at det er de høje forbrugerpriser, jf. figur 3.3. Blandt lønmodtagerne gælder det mindre end en tredjedel. Samtidig svarer omtrent halvdelen af de unge, at deres økonomi bliver presset af, at de generelt har en lav indkomst.

Her er det relevant at se på den såkaldte realindkomst – altså indkomsten korrigeret for den almindelige prisudvikling, jf. boksen på side 41. Allerede i 2024 oplevede de fleste lønmodtagere nemlig, at deres realindkomst steg betydeligt, og for mange var det med til at genoprette deres tabte købekraft. En stor del af gruppen med lav indkomst er derimod på SU, og som vi så i kapitel 2, er det først i 2025, at SU'en på årsbasis stiger mere end inflationen. De studerende begynder dermed først at vinde den tabte købekraft tilbage i løbet af 2025. Derfor er det væsentligt at skelne mellem lønmodtagere på fuld tid og studerende med job ved siden af studiet – hvor sidstnævnte gruppe fortsat giver udtryk for, at deres økonomi er presset i 2024.

Allerværst står det til for de ledige, hvis indkomst endnu ikke helt er fulgt med prisudviklin-

Figur 3.3. Især de høje forbrugerpriser presser mange unge

Hvad betyder realindkomst, og hvad består den af?

Realindkomst dækker som begreb over, hvor meget man reelt kan købe for sin indkomst, når man tager højde for prisændringer (inflation). Hvis din indkomst stiger, men priserne på varer og tjenester stiger endnu mere, så kan du i praksis købe mindre – altså mindskes din købekraft, og din realindkomst falder. Hvis din indkomst omvendt stiger mere end priserne, får du råd til mere, og dermed stiger din realindkomst.

Indkomsten kan være sammensat forskelligt alt efter, hvilken beskæftigelse man har. For de unge lønmodtagere er der primært tale om den løn, de får fra deres arbejdsgiver, og her vil man altså tale om realløn, når der korrigeres for prisudviklingen.

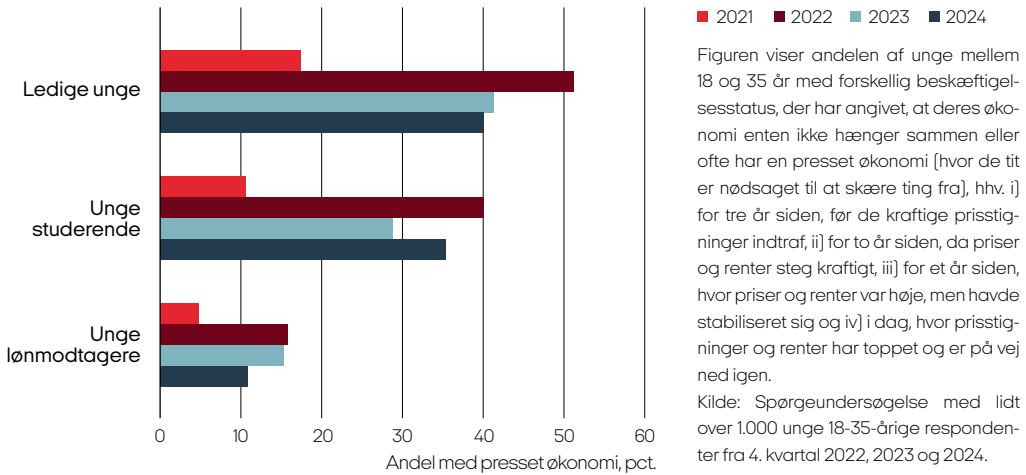
Mange studerende har en indkomst bestående af både løn og SU, og for dem er der således to faktorer (ud over prisudviklingen), som spiller ind i deres realindkomst; SU-satsen og

deres lønindkomst. Når vi påpeger, at reallønnen er steget for lønmodtagerne, vil det typisk også gælde de studerende, som har et job ved siden af studiet – effekten på deres samlede realindkomst er bare forholdsvis mindre, da en stor del af deres indkomst typisk består af SU, som har været længere tid om at følge med prisudviklingen.

For de ledige unge vil man også tale om realindkomst, da deres indkomst typisk består af offentlige overførsler som f.eks. dagpenge.

Figur 3.4. Det økonomiske pres er især løjet af for de unge lønmodtagere

gen – deres realindkomst er altså stadig lavere end før, de store prisstigninger satte ind.

Denne forskel afspejles også i de unges svar på, hvorvidt de oplever at have en presset økonomi, jf. figur 3.4. Som vi også kom ind på i kapitel 2, er beskæftigelsen blandt de unge stadig høj, og for unge med et fuldtidsjob er andelen med en presset økonomi faktisk faldet en del i 2024 sammenlignet med i 2023. Hvor godt hver sjette unge lønmodtager i 2023 gav udtryk for, at deres økonomi ikke hang sammen eller ofte var presset, gælder det nu knap hver tiende.

Når mange unge fortsat er ganske påvirkede, kan det hænge sammen med, at de typisk har en mindre økonomisk buffer end ældre danskere – dvs. et mere spinkelt indkomstgrundlag og en mindre formue. Dermed er de mere sårbare over for store uventede ekstraregninger, rente- og prisstigninger. Hvor mange ældre danskere nemmere kan tilpasse deres økonomi til de nye forhold ved at forbruge mindre eller gøre brug af en opsparing, kan det være mere vanskeligt for de unge, som i forvejen ikke har så meget luft i budgettet.

”

Hver fjerde ung svarer,
at de har en presset
økonomi.

De unges trivsel og tillid har været i bedring, men for nogle dykker tilliden igen

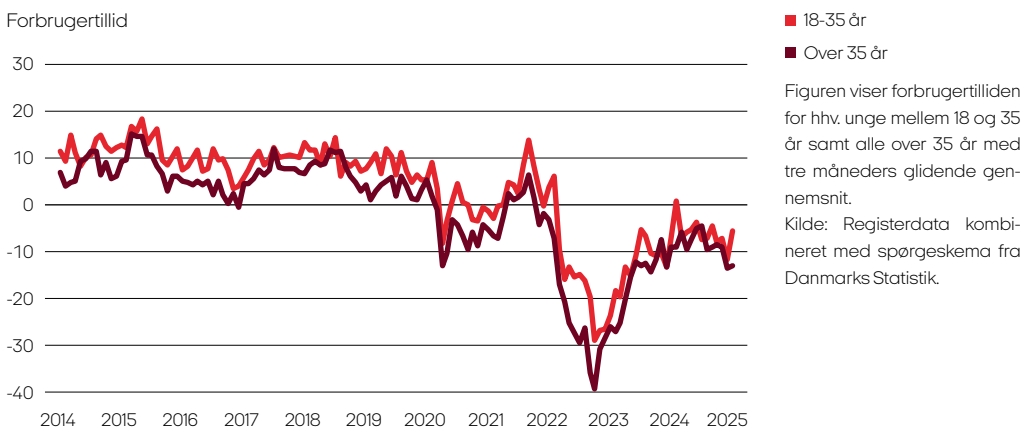
De seneste års store økonomiske og geopolitiske udsving har uden tvivl gjort danskerne mere usikre – også de unge. Målt ved den såkaldte forbrugertillid (jf. boksen på side 45), som er en hyppigt anvendt indikator for danskernes tillid til deres egen og Danmarks økonomi, så vi et kraftigt dyk i løbet af 2022 efterfulgt af en delvis genopretning i løbet af 2023 og 2024, jf. figur 3.5. I anden halvdel af 2024 er genopretningen dog aftaget, og på det seneste er forbrugertilliden faktisk faldet lidt igen.

Historisk er der en tendens til, at de unge har en lidt højere forbrugertillid end den øvrige del af befolkningen, og vi så faktisk heller ikke nær så stort et fald i de unges forbrugertillid i 2022, som vi så blandt danskerne over 35 år. Til gengæld er de unges forbrugertillid heller ikke steget nær så

meget i løbet af 2023 og 2024, og derfor er tilliden hos de unge i dag "kun" omtrent på niveau med den øvrige del af befolkningen – ikke højere, som vi ellers tidligere har set.

Figur 3.5. Unges tillid er nu omtrent på niveau med den øvrige befolkning

Forbrugertillidsindikatoren

Forbrugertillidsindikatoren fra Danmarks Statistik er et mål for danskernes syn på deres egen og Danmarks nuværende og fremtidige økonomiske situation. Det er beregnet som et simpelt gennemsnit af nettotallene fra besvarelserne på fem spørgsmål. Undersøgelsen er en månedlig stikprøveundersøgelse af lidt varierende størrelse. I den betragtede periode i denne analyse består stikprøven af ca. 3-4.000 månedlige respondenter i alderen 18-74 år.

To af spørgsmålene omhandler familiens egen økonomiske situation:

- Hvordan er familiens økonomiske situation i dag sammenlignet med for et år siden?
- Hvordan tror du, familiens økonomiske situation vil være om et år sammenlignet med i dag?

Yderligere to spørgsmål omhandler Danmarks økonomi:

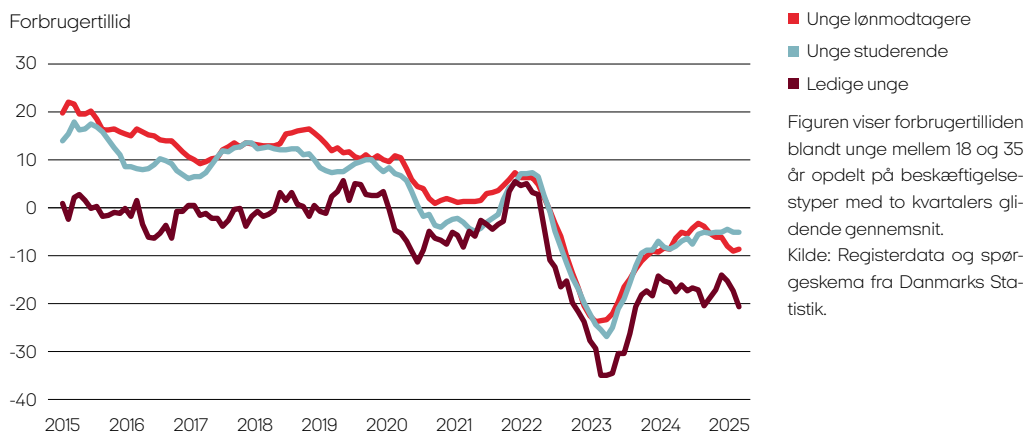
- Hvordan synes du, den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for et år siden?

- Hvordan tror du, den økonomiske situation for Danmark vil være om et år sammenlignet med i dag?

Det femte og sidste spørgsmål går på, hvorvidt man mener, at det er fordelagtigt at anskaffe større forbrugsgoder i lyset af den nuværende økonomiske situation.

I de første fire spørgsmål tildeles svarmulighederne "meget bedre" værdien 100, "lidt bedre" værdien 50, "uændret" værdien 0, "lidt dårligere" værdien -50 og "meget dårligere" værdien -100. I det sidste spørgsmål tildeles svarmulighederne "fordelagtigt at købe nu" værdien 100, "hverken fordelagtigt eller ufordelagtigt at købe nu" værdien 0 og "ufordelagtigt at købe nu, bedre at vente" værdien -100.

Figur 3.6. Genopretningen af de unges tillid er aftaget igen

Der er også en betydelig forskel i forbrugertilliden alt afhængig af, hvilken gruppe af unge vi ser på, jf. figur 3.6. Generelt har ledige unge en lavere forbrugertillid end unge lønmodtagere og studerende. Og hvor forbrugertilliden generelt var på genopretningskurs blandt lønmodtagere og de studerende i 2023 og første halvår af 2024, ser vi igen et dyk i tilliden på tværs af grupperne i slutningen af 2024 og begyndelsen af 2025.

Tidligere har der været en tendens til, at tilliden lå højere hos unge lønmodtagere end hos øvrige unge. Siden 2021 er forskellen mellem tilliden hos unge lønmodtagere og studerende dog indsnævret. En del af det kan skyldes, at andelen af studerende med job ved siden af studiet steg en del i løbet af 2021-2022, jf. kapitel 2. Dermed er der altså flere unge studerende, som supplerer deres SU med en lønindkomst.

Unge med lønindkomst oplevede tidligere end andre unge, at deres realindkomst begyndte at stige igen efter det store fald i 2022. Det kan være med til at forklare den hurtigere genopretning i tilliden i løbet af 2023 og første halvår

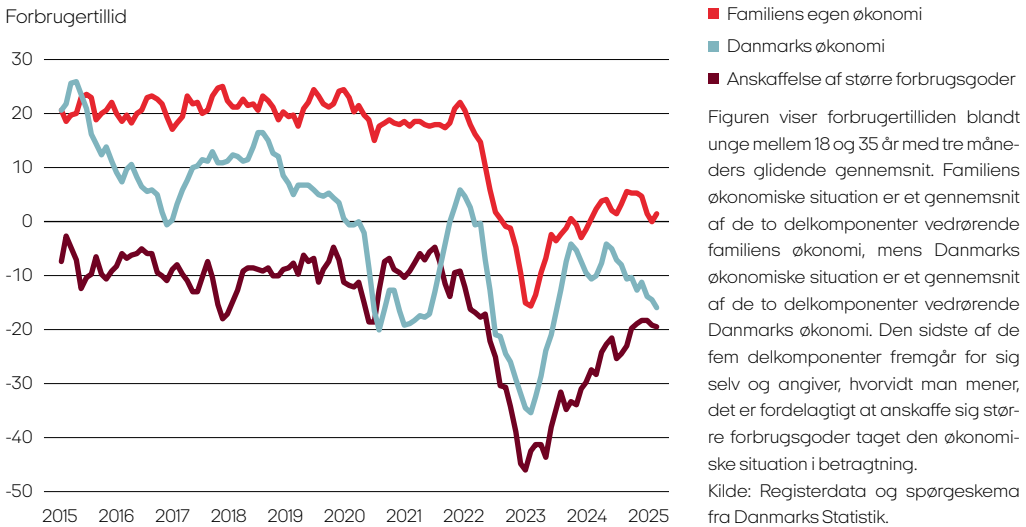
af 2024. Omvendt er der fortsat en mindre andel af de unge studerende, hvis indkomst udelukkende består af SU, og hvis realindkomst først er begyndt at stige senere.

Endelig er der de ledige, hvis realindkomst halter væsentligt efter lønmodtagernes, da deres indkomst langt overvejende består af offentlige overførsler som f.eks. dagpenge. Det kan meget vel ligge bag, at deres tillid ikke er genoprettet i nær samme omfang som for andre unge.

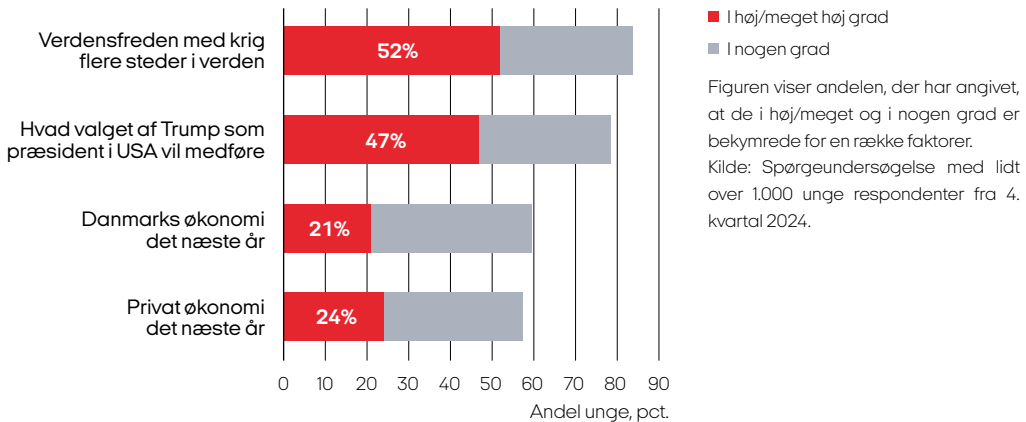
Når vi zoomer ind på underkomponenterne i forbrugertilliden, er det bemærkelsesværdigt, så meget tilliden til de unges egen økonomi har bidraget til det rekordstore fald i 2022, jf. figur 3.7. Tidligere har tilliden til deres egen økonomi nemlig ligget ret højt og stabilt, men i 2022 faldt den så meget, at den for første gang blev negativ. Så selv om tilliden faldt for alle delkomponenter i 2022, kom et markant bidrag altså fra det usædvanlige dyk i tilliden til deres egen økonomi.

Siden hen er tilliden til deres egen økonomi langsomt steget igen, jf. figur 3.7. Det gælder især for de unge lønmodtagere. Omvendt har

Figur 3.7. Tilliden til Danmarks økonomi daler fortsat

Figur 3.8. De unge er særligt bekymrede for verdensfreden og effekterne af det amerikanske præsidentvalg

tilliden til Danmarks økonomi taget et dyk igen i 2024 efter en periode i 2023, hvor den ellers overvejende var på vej op.

Når den samlede forbrugertillid hos de unge studerende og lønmodtagere ikke falder mere på trods af den faldende tillid til Danmarks

økonomi, er det altså særligt den genvundne tillid til deres egen økonomi, der nu er med til at holde den oppe.

De unges faldende tillid til dansk økonomi afspejles også i deres svar, når vi spørger dem, hvad der i særlig grad bekymrer dem, jf. figur 3.8.

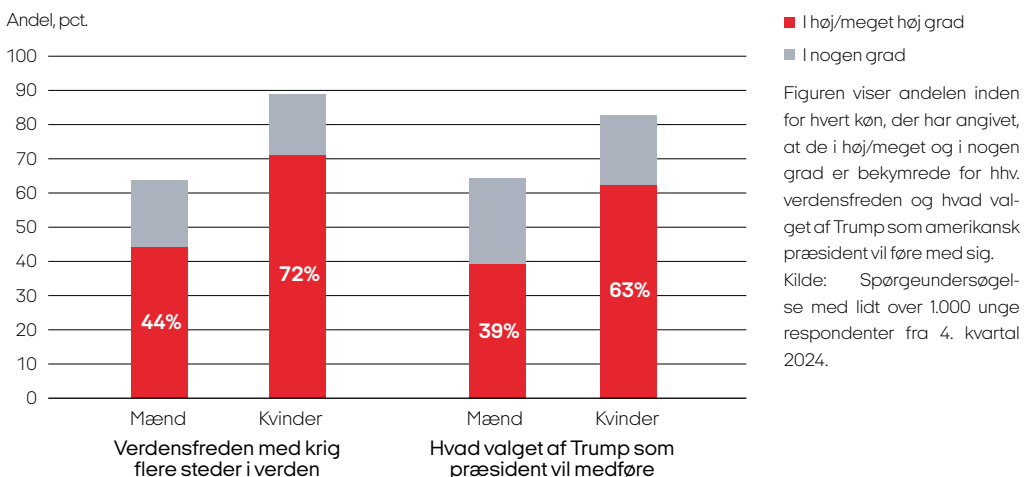
Her er det særligt den geopolitiske usikkerhed med krig flere steder i verden samt udfaldet og konsekvenserne af det amerikanske præsidentvalg, der bekymrer mange. Hvor knap seks ud af

ti unge i nogen eller høj/meget høj grad er bekymret for Danmarks økonomi det næste år, er godt otte ud af ti bekymrede for verdensfreden generelt.

Om end bekymringer vedrørende geopolitiske spændinger i form af krig flere steder i verden og valget af Trump som præsident i USA fylder hos både mænd og kvinder, gør det sig særligt gældende hos de unge kvinder, jf. figur 3.9. Mere end syv ud af ti er i høj eller meget høj grad bekymrede for verdensfreden, mens det samme gør sig gældende for godt fire ud af ti mænd.

For unge, som har en presset økonomi (uanset køn), er bekymringerne endnu større. Mens der er enighed om de bekymringer, som vedrører den globale udvikling, er der – ikke så overraskende – en tydelig forskel, når det kommer til privatøkonomien. Her svarer godt halvdelen af de unge med en presset økonomi, at de er bekymrede for deres privatøkonomi det næste år, hvilket gælder for under en fjerdedel af alle unge, jf. figur 3.10.

Figur 3.9. De geopolitiske spændinger giver især anledning til bekymringer hos unge kvinder

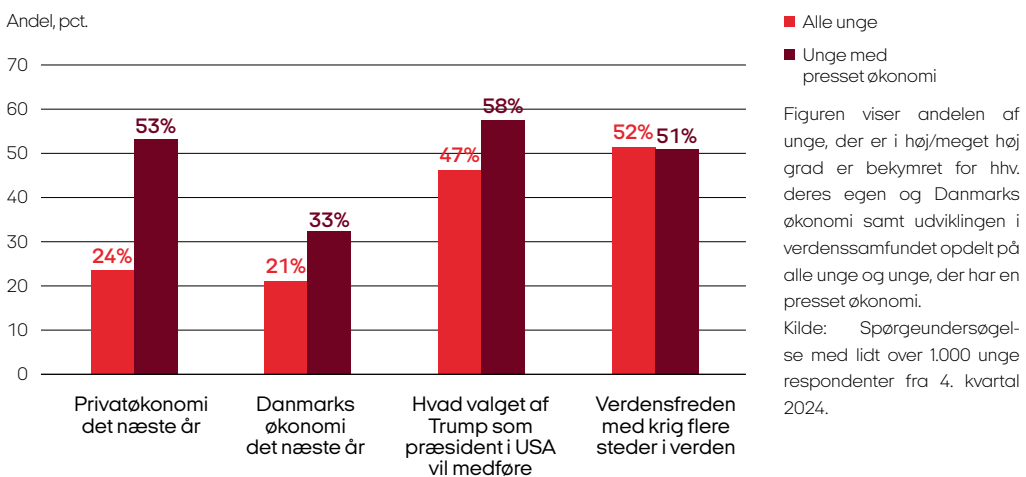

”

Mange unge er
bekymrede for
Danmarks økonomi
og verdensfreden.

Figur 3.10. Mange unge er bekymrede – ikke kun for deres egen økonomi

En presset økonomi går hånd i hånd med livskvaliteten blandt de unge

Når økonomien går skævt, og bekymringerne fylder, er der risiko for, at det kan få mere vidtrækkende konsekvenser for de unges trivsel. Faktisk kan vi konstatere, at der er en tæt sammenhæng mellem de unges egen økonomi og deres syn på livet, jf. figur 3.11. Blandt unge, hvor økonomien slet ikke hænger sammen, svarer knap seks ud af ti, at de ikke er tilfredse med deres liv. Konkret har vi bedt de unge om at vurdere deres livskvalitet på en skala fra nul til ti, hvor nul svarer til det værst tænkelige liv og ti til det bedst mulige liv. For den gruppe, hvor økonomien er mest presset, har knap hver femte angivet, at deres liv er tæt på det værst tænkelige svarende til to eller derunder på skalaen.

Blandt unge, der har god luft i økonomien, svarer 95 pct., at de har et forholdsvis godt liv.

Over halvdelen af dem påpeger tilmed, at deres liv er godt – svarende til otte eller derover på skalaen.

Sammenhængen mellem trivsel og dårlig økonomi bliver bekræftet, når vi spørger de unge, i hvilken grad økonomiske problemer påvirker dem. I besvarelsene kan vi se, at udfordringer med privatøkonomien ofte er med til at skabe udfordringer i forhold til de unges selv-værd, sociale og nære relationer. Næsten fire ud af ti med en presset økonomi har følt skam dagligt eller flere gange om ugen, og for godt hver fjerde har det forhindret dem i at deltage i sociale arrangementer, jf. figur 3.12. Samtidig gælder det for godt hver sjette ung, at den pressede økonomi har givet anledning til konflikter med deres partner eller familiemedlemmer.

Markant færre unge trives dårligere i dag end for to år siden

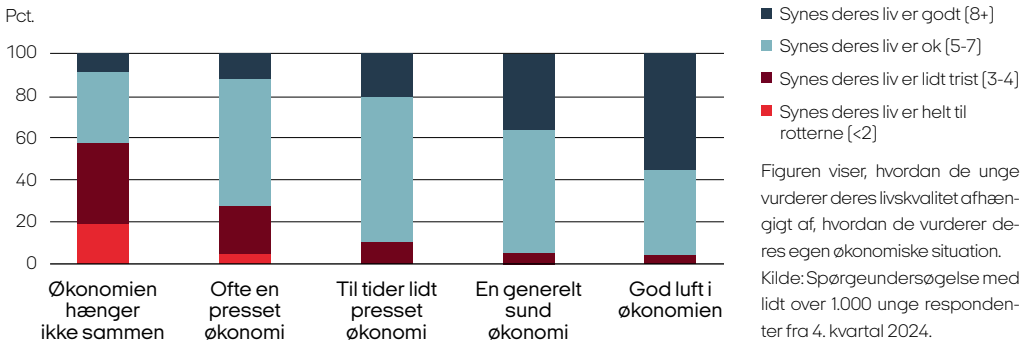
Vi kan dog se, at den overordnede trivsel på tværs af alle unge er blevet markant forbedret i 2024, når vi sammenligner med trivslen to år forinden, da stigningerne i priser og renter var på deres højeste, jf. figur 3.13. Hvor knap hver fjerde ung dengang syntes, at deres liv var trist, gælder det nu kun godt hver syvende.

Det kan måske virke modstridende, at trivslen er blevet forbedret med hele 10 procentpoint i perioden, når vi fortsat ser en svag forværring i andelen af unge som samlet gruppe, der har en presset økonomi. Dog tyder det på, at genoprettelsen af realindkomsten for mange unge

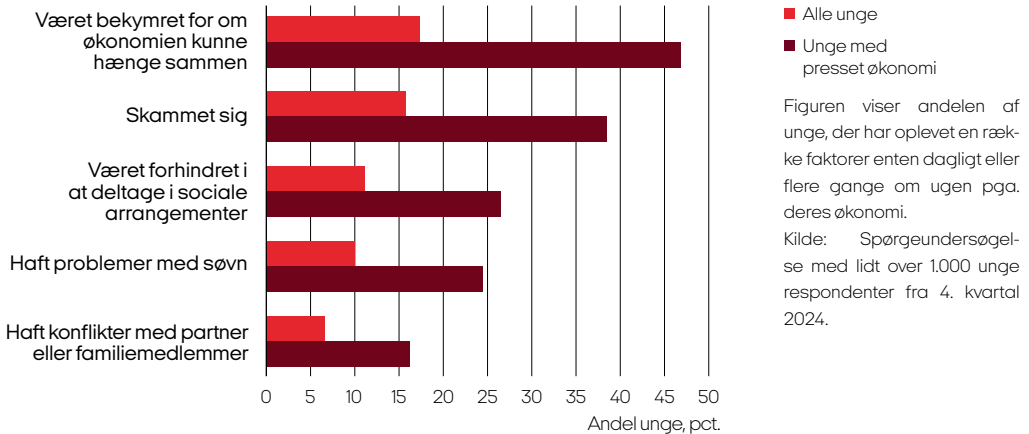

har været medvirkende til, at deres tiltro til deres egen økonomi er blevet styrket, og at de begynder at se mere lyst på fremtiden i takt med, at deres købekraft er [eller er tæt på at være] genoprettet.

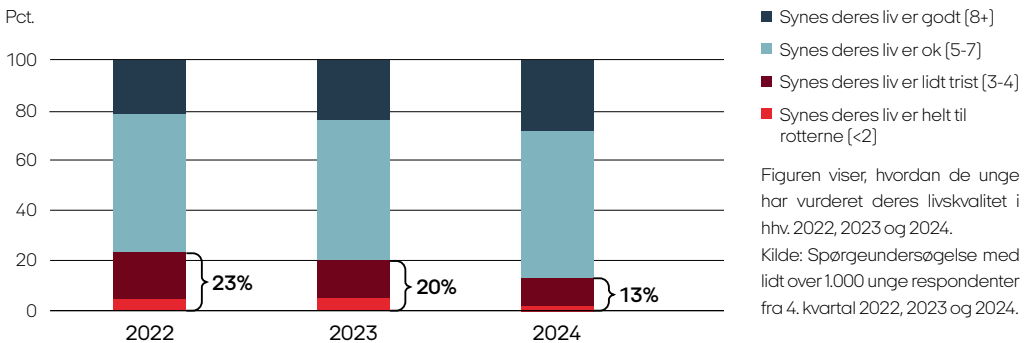
Figur 3.11. Unges livskvalitet hænger tæt sammen med deres økonomiske situation

Figur 3.12. Bekymringer for økonomien medfører dårlig søvn

Figur 3.13. Markant færre unge synes at deres liv er trist i 2024

4

Unge uddannelse og indgang på arbejdsmarkedet

Det har stor betydning for langt de fleste unges senere voksenliv, at de gennemfører en velvalgt afsluttende uddannelse – hvad enten det er en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse. Det har betydning for deres trivsel, jobmuligheder, risikoen for at blive arbejdsløs og deres mulighed for at forsørge sig selv og familien.

Det er dog langt fra alle, der lykkes med at gennemføre en afsluttende uddannelse – det gælder knap hver femte ung, og de fleste af dem har alene grundskolens afgangseksamen. Andelen af unge uden uddannelse har desuden været stigende i de seneste år. Mistrivsel, manglende støtte fra forældre og en presset privatøkonomi kan ofte spænde ben for en studerende – og de seneste års voksende udfordringer med mistrivsel blandt unge og højere leveomkostninger har kun gjort det sværere.

Det er vigtigt for mange aspekter i det voksne liv, at unge finder og gennemfører en velvalgt uddannelse og bruger det som springbræt til deres senere arbejdsliv. Det har stor betydning for arbejdsglæden, men også for den enkeltes indkomst og jobmuligheder samt for at udvikle sig og føle, at man bidrager.

Set med samfundsøkonomiske briller er det også vigtigt, at unge bliver klar og dygtiggjort til at bidrage til samfundsøkonomien, når de en

dag kommer ud på arbejdsmarkedet. Dette gælder ikke mindst i den nuværende situation, hvor der er kamp om arbejdskraften.

Det lykkes bare ikke for alle. Særligt kan mistrivsel og en stram økonomi i studieårene spille ind, ligesom fravær af støtte fra forældre eller et dårligt uddannelsesvalg kan gøre det rigtig svært. Sidstnævnte kan også medføre, at de unge ender et helt andet sted, end de ønsker, og måske heller ikke udnytter deres muligheder optimalt. For dem kan indgangen på arbejdsmarkedet blive svær.

De fleste unge gennemfører en uddannelse og kommer ind på arbejdsmarkedet

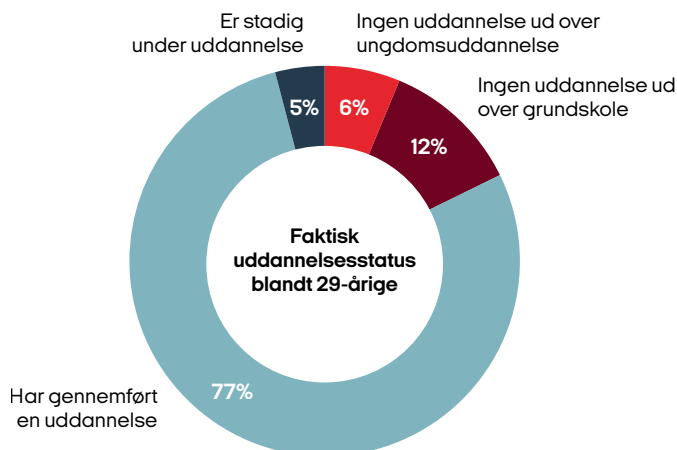
De fleste unge lykkes med at gennemføre en uddannelse. Knap otte ud af ti unge har som 29-årig færdiggjort en afsluttende uddannelse [altså en erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse], jf. figur 4.1. Endnu 5 procent er stadig i gang med en uddannelse, og endelig er der den resterende lille femtedel, som hverken har en uddannelse eller er i gang med at tage en på dette tidspunkt.

Hovedparten af de unge, som ikke har en uddannelse, har højest gennemført grundskolen – kun omkring en tredjedel af dem har også gennemført en ungdomsuddannelse (typisk gymnasiet). Og selv om nogle selvfølgelig kan nå at få en uddannelse senere i livet, viser de historiske erfaringer, at det ikke er mange, der gør

det – i 33-års alderen er det knap 17 procent, der stadig ikke har gennemført en uddannelse eller er i gang med en. Blandt de 33-årige er der altså knap 2 procentpoint flere, som har gennemført en uddannelse, end blandt 29-årige.

Figur 4.1. Knap hver femte 29-årig får ikke en afsluttende uddannelse

Figuren viser fordelingen af uddannelsesstatus for unge 29-årige.
Kilde: Statistikbanken (2023-data).

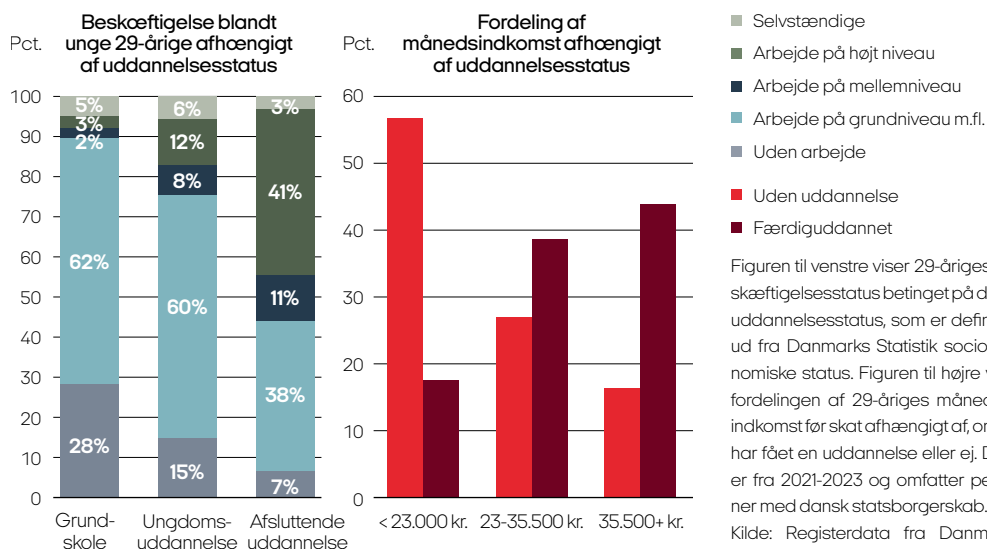
Afgørende at unge får en uddannelse – og helst den "rigtige" for dem

Blandt de unge 29-årige, der højest har gennemført grundskolen – og i øvrigt hverken er under uddannelse, på førtidspension eller lignende – står 28 procent i dag som arbejdsløse, jf. figur 4.2 (venstre). Blandt unge, der højest har gennemført en ungdomsuddannelse, lyder tallet på 15 procent, mens det ligger på omkring 7 procent for unge, der har gennemført en afsluttende uddannelse. Ser vi på typen af job og ansvarsniveau, er der også en klar tendens til, at unge med en uddannelse langt oftere varetager job på et højere niveau og til en betydelig højere løn, jf. figur 4.2.

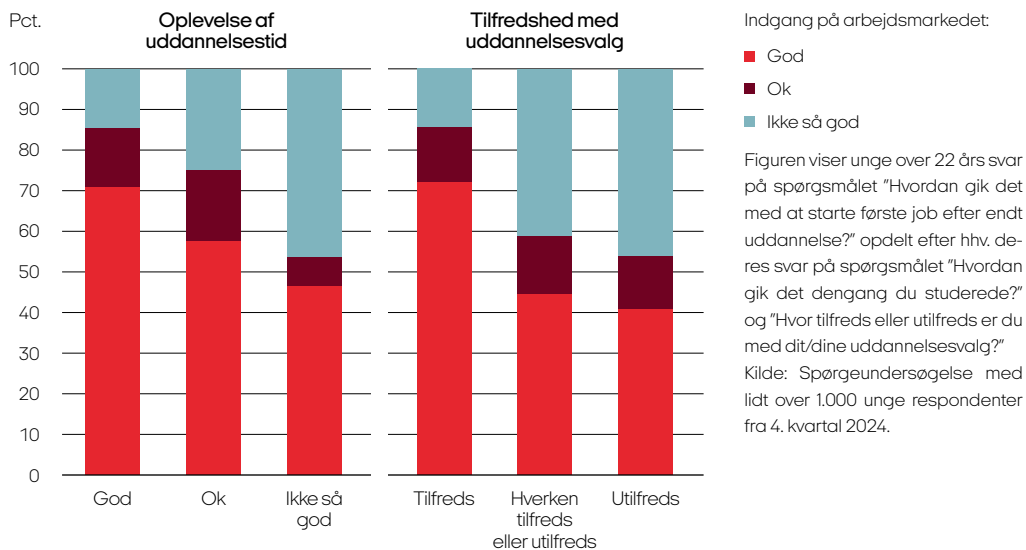
Når vi ser på de unge, som gennemfører en uddannelse, har deres tilfredshed med valg af uddannelse og oplevelse af studietiden også

Figur 4.2. Klar sammenhæng mellem uddannelse og jobmuligheder samt fremtidig indkomst

Figur 4.3. Flere unge, som har været utilfredse med deres uddannelsesvalg, får også en hårdere start på arbejdsmarkedet

meget at sige i forhold til deres videre indgang på arbejdsmarkedet samt arbejdsglæde. Både blandt unge, der er utilfredse med deres valg af studie, og unge, der ikke oplevede deres

studietid som særlig god, svarer knap halvdelen, at de har haft en svær start på arbejdsmarkedet – måske fordi de ikke just har landet drømmejobbet, jf. figur 4.3.

”

Hovedparten af de unge,
som ikke har en uddannelse,
har højest gennemført
grundskolen.

Andelen af unge uden uddannelse er steget i de seneste år

I årene frem til 2021 så vi færre og færre unge 29-årige uden uddannelse, men siden er andelen steget lidt igen, jf. figur 4.4. Hvor faldet frem til 2021 både skyldes, at flere gik i gang med en uddannelse, og at flere gennemførte, dækker de seneste års stigning især over flere unge, der dropper ud af deres uddannelse – særligt efter grundskolen, jf. stigningen i den blå søjle i figur 4.4. I øvrigt ses denne stigning for både unge kvinder og mænd, om end der generelt er færre kvinder uden uddannelse end mænd.

Da vi her ser på 29-årige, skal årsagerne til denne stigning dog findes flere år tilbage. Langt overvejende skyldes stigningen nemlig, at flere fik afsporet deres uddannelse, dengang de var i 21-23-års alderen – dvs. tilbage i perioden omkring 2013-2016, jf. stigningen i de blå søjler i figur 4.5. Andelen af unge, der årligt dropper ud uden at starte en uddannelse igen året efter, steg da

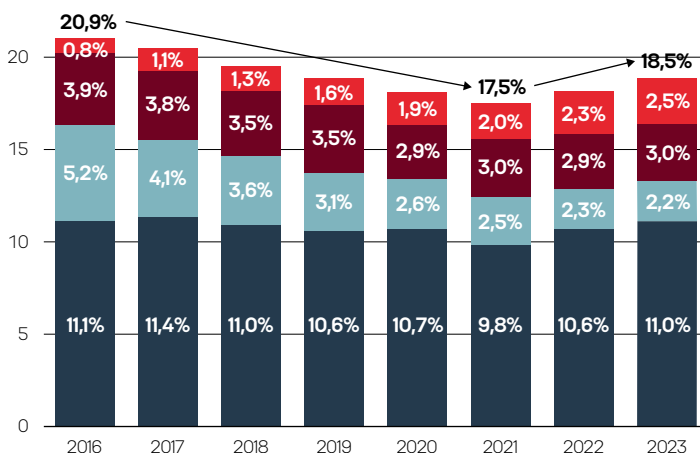

også ret kraftigt i denne periode, jf. de røde søjler i figur 4.6.

Der er også en stigende tendens til, at unge dropper ud af deres uddannelse i 2020 og igen i 2022 – altså under coronakrisen og igen under inflationskrisen – hvilket formentlig også vil påvirke, hvor mange unge der ender med at få en uddannelse som 29-årig, når vi gør det op igen om nogle år.

Figur 4.4. Andelen af 29-årige uden uddannelse har været stigende siden 2021

Andel unge, pct.

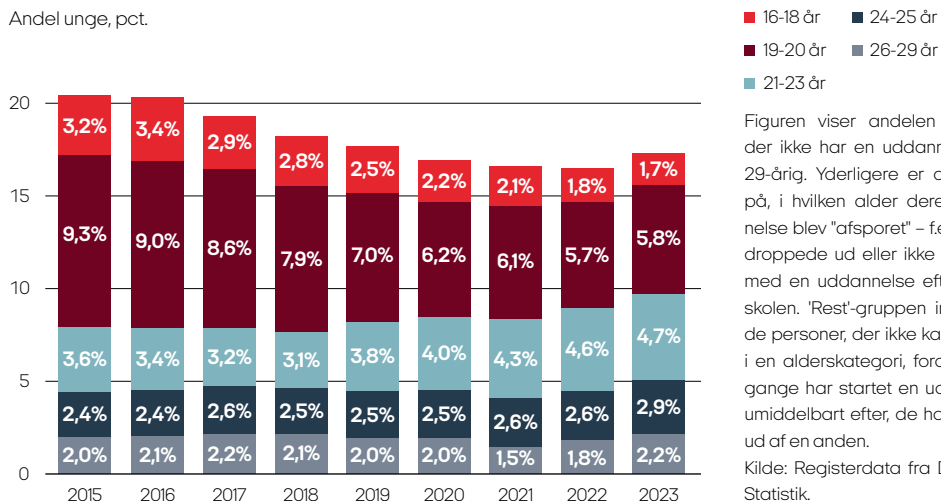
- Kun gymnasiet, har ikke været i gang med mere uddannelse
- Kun gymnasiet, har været i gang med mere uddannelse
- Kun grundskole, har ikke været i gang med mere uddannelse
- Kun grundskole, har været i gang med mere uddannelse

Figuren viser andelen af unge, der ikke har en uddannelse som 29-årig. Yderligere er dette opdelt på, om de unge kun har grundskole eller gymnasium, og hvorvidt de har forsøgt at tage en afsluttende uddannelse eller ej.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 4.5. Den stigende andel unge uden uddannelse skyldes især frafald i 21-23-årsalderen

Andel unge, pct.

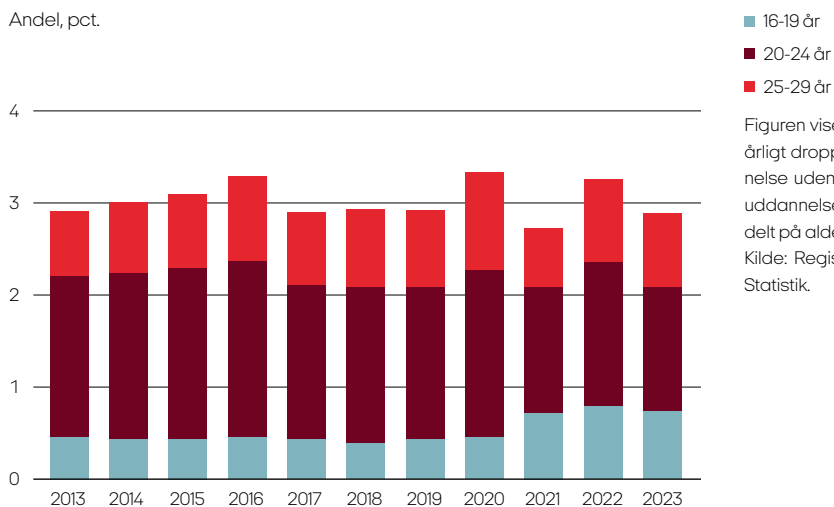

Figuren viser andelen af unge, der ikke har en uddannelse som 29-årig. Yderligere er det opdelt på, i hvilken alder deres uddannelse blev "afsporet" – f.eks. da de droppede ud eller ikke gik videre med en uddannelse efter grundskolen. 'Rest'-gruppen indeholder de personer, der ikke kan fordeles i en alderskategori, fordi de flere gange har startet en uddannelse umiddelbart efter, de har droppet ud af en anden.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 4.6. Betydelig stigning i andelen af unge, der dropper ud fra 2013 til 2016 og igen i 2020 og 2022

Andel, pct.

Figuren viser andelen af unge, der årligt dropper ud af deres uddannelse uden at begynde en anden uddannelse året efter. Dette er opdelt på alder.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

Frafald kan ske flere steder for de unge og af mange forskellige årsager

Der er flere forskellige steder på vejen til at få en uddannelse, hvor unge falder fra eller møder modstand.

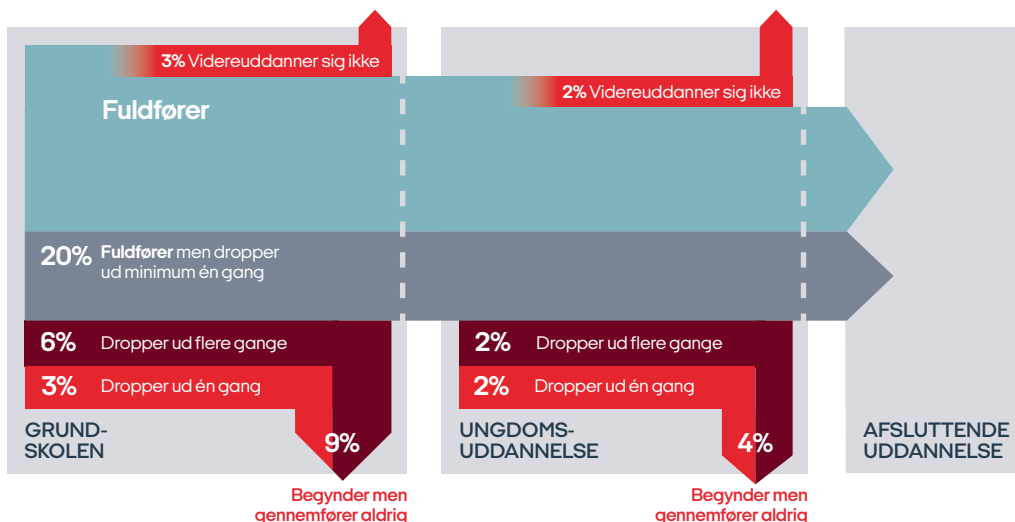
Som vi også beskrev tidligere, er der en del unge, som højst gennemfører grundskolen [12 procent], mens en lidt mindre del stopper efter deres ungdomsuddannelse [5 procent]. Disse overordnede tal dækker dog over mange forskellige uddannelsesveje, udfordringer, prioriteter og valg undervejs:

- Ud af den lille femtedel af unge, der ikke kommer videre efter grundskolen eller deres ungdomsuddannelse, er det ca. en fjerdedel – altså 5 procent af alle unge – der af forskellige årsager aldrig forsøger at tage mere uddannelse; 3 procent stopper efter grundskolen, og 2 procent stopper efter ungdomsuddannelsen, jf. de øverste røde pile i figur 4.7.

De resterende 95 procent af alle unge går i gang med en afsluttende uddannelse. Men heraf møder mange også udfordringer undervejs:

- 13 procent ender med slet ikke at gennemføre en uddannelse, jf. de nederste røde pile i figur 4.7. For nogle er der tale om et engangsforsøg, hvor de dropper ud og ikke forsøger igen. Det gælder et sted mellem en tredjedel og halvdelen af tilfældene. Andre er mere stålsatte og forsøger flere gange på forskellige uddannelser – dog stadig uden at gennemføre.
- Blandt dem, der begynder en uddannelse og også ender med at gennemføre til sidst, er det omkring 20 procent, der skifter kurs undervejs, jf. den grå pil i figur 4.7. Omkring 15 procent dropper ud og skifter kurs én gang, mens 5 procent dropper ud flere gange, men ender med at gennemføre i sidste ende.

Figur 4.7. Unge møder modstand mange steder, hvor kæden kan hoppe af

Figuren illustrerer de forskellige steder, hvor nogle unge bliver "afsporet" og oplever modstand i forhold til at gennemføre en uddannelse.

Kilde: Illustration pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

- Blandt de resterende ca. 80 procent, der begynder og gennemfører deres først valgte uddannelse, oplever mange dog også udfordringer undervejs. Det gælder for et sted mellem hver tiende og hver fjerde, alt afhængig af, om vi spørger studerende eller færdiguddannede.

Ud over de mange forskellige steder på uddannelsesvejen, hvor unge møder udfordringer, ser vi også rigtig mange forskellige årsager til, at det sker. Der er fire overordnede, typiske årsager:

- 1. Trivsel:** Mange unge trives dårligt og er ikke motiverede til mere uddannelse.
- 2. Økonomi:** En del har svært ved at få økonomien til at hænge sammen som studerende og/eller er fristet til at droppe uddannelsen til fordel for et ufaglært fuldtidsjob.

3. Studievalg: Det er tit udfordrende for de unge at vælge den rette uddannelse – mange er i tvivl og utilfredse med deres første valg.

4. Støtte og opbakning fra forældre kan også betyde meget. Særligt blandt de unge, der i forvejen har det svært. Blandt andet af den grund ser vi også en forholdsvis stor grad af social arv, hvor børn af forældre uden uddannelse har en større tilbøjelighed til heller ikke at få en uddannelse.

I det følgende ser vi nærmere på betydningen af årsagerne hver især – om end de forskellige forklaringer ofte kan være meget tæt forbundne: f.eks. har vi set i kapitel 3, hvordan en stram økonomi ofte kan påvirke unges trivsel, ligesom en god støtte og opbakning fra forældre ofte kan hjælpe de unge i forhold til både trivsel, økonomi og studievalg.

Mange unge trives dårligt og mangler motivationen

Som vi har set, er der en forholdsvis stor og stigende gruppe af unge, som dropper at få en uddannelse forholdsvis tidligt i ungdommen. Når vi spørger de unge i denne gruppe, hvorfor det er endt sådan, svarer mange, at de ikke var klar til det fysisk eller psykisk, jf. figur 4.8. Det gælder for mere end en tredjedel af dem, der aldrig er begyndt på en afsluttende uddannelse, og mere end to tredjedele af dem, som er begyndt, men er droppet ud igen.

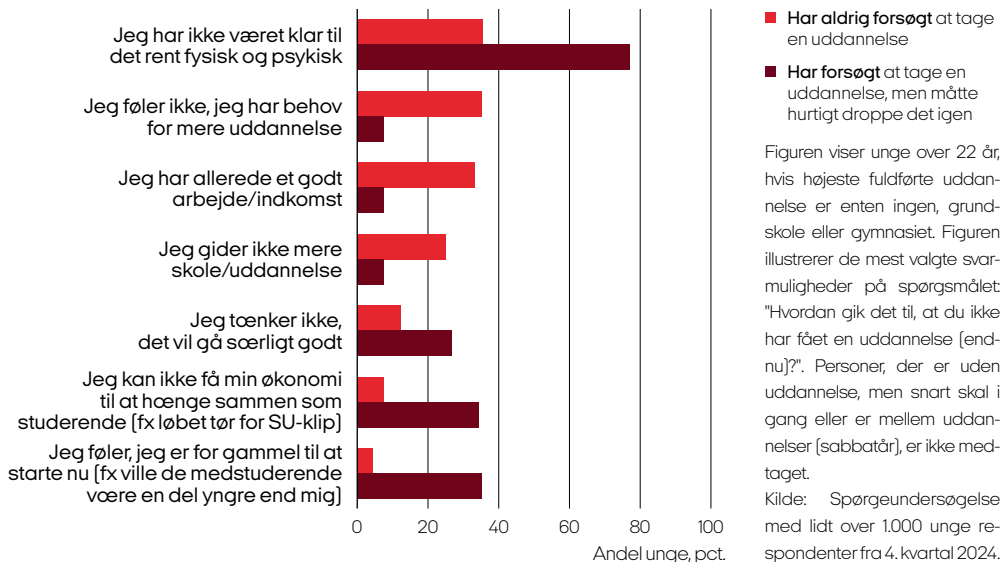
Særligt i førstnævnte gruppe svarer mange også, at de ikke gider mere uddannelse [22 procent] – mange formentlig også fordi de trives dårligt i skolen og kan betegnes som skoletrætte.

At sygdom eller dårlig trivsel ofte ligger bag en uafsluttet uddannelse, ses også, når vi spør-

ger de unge, der trods alt har forsøgt at tage en uddannelse, hvorfor de i sin tid droppede ud. Hertil svarer halvdelen, at de enten var ramt af sygdom eller mistrivedes på daværende tidspunkt på grund af forhold i deres liv generelt, jf. figur 4.9 [de mørkerøde søjler]. For yderligere to ud af fem var det forhold på studiet, der gjorde, at de mistrivedes.

Sammenhængen med trivsel ses også blandt unge, der studerer i dag: Blandt unge, der svarer, at de trives dårligt, overvejer godt 30 procent dagligt eller næsten dagligt at droppe deres uddannelse, og blandt dem, der trives rigtig dårligt, gælder det samme for hele 40 procent, jf. figur 4.10. Omvendt er det betydeligt færre unge, der trives godt, som samtidig ofte overvejer at droppe ud.

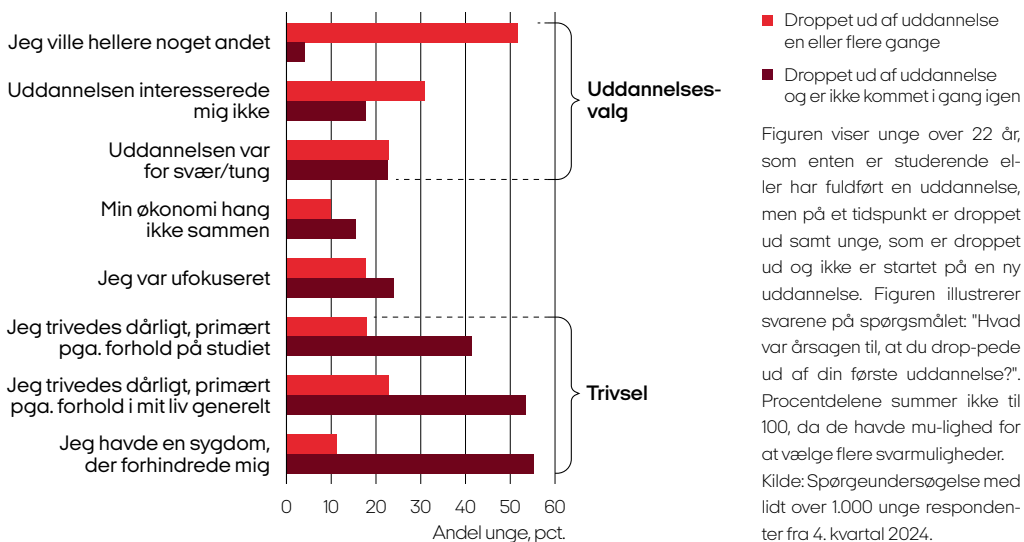
Figur 4.8. Mange unge føler ikke, de er klar eller har behov for at tage en uddannelse

I nogle tilfælde kan denne sammenhæng skyldes, at andre problemer i de unges liv eller på studiet både medfører dårlig trivsel, og at de unge overvejer at droppe ud – altså uden at problemet udspringer fra mistrivsel i første

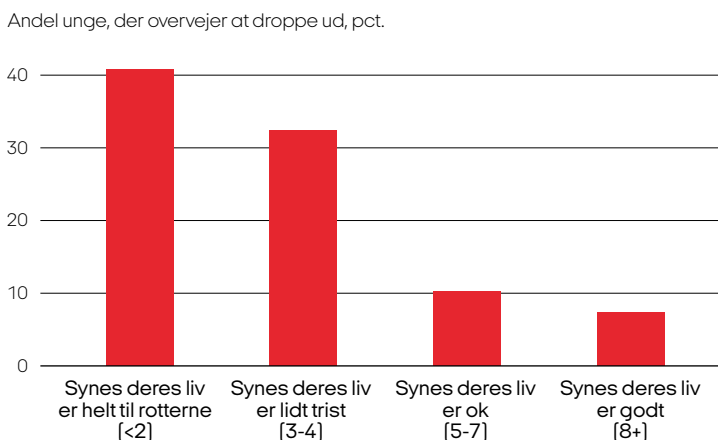
omgang. Når vi spørger ind til, hvorfor de unge studerende, der mistrives, samtidig overvejer at droppe ud, er det mest hyppige svar dog, at de gør det, fordi de trives dårligt på grund af forhold i deres liv generelt [41 procent].

Figur 4.9. Når unge dropper ud, er det ofte på grund af mistrivsel eller et forkert valg af uddannelse

Figuren viser unge over 22 år, som enten er studerende eller har fuldført en uddannelse, men på et tidspunkt er droppet ud samt unge, som er droppet ud og ikke er startet på en ny uddannelse. Figuren illustrerer svarene på spørgsmålet: "Hvad var årsagen til, at du droppede ud af din første uddannelse?". Procentdelene summer ikke til 100, da de havde mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Kilde: Spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

Figur 4.10. Dårlig trivsel går hånd i hånd med overvejelser om at droppe ud

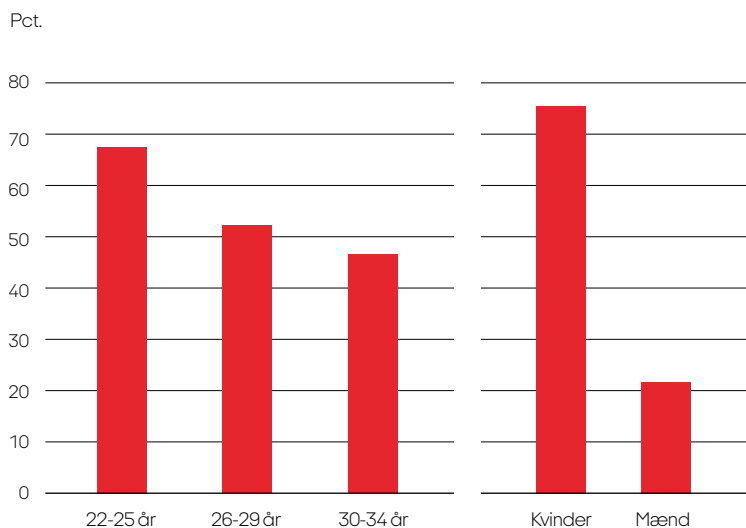

Figuren viser sammenhængen mellem trivsel og daglige/næsten daglige overvejelser om at droppe ud blandt unge mellem 18 og 35 år. Kilde: Spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

Det er især de yngre under 25 år, som drop- per ud på grund af mistrivsel. I øvrigt gælder det i højere grad blandt kvinder end mænd, jf. figur 4.11. At denne forklaring oftere nævnes blandt de yngre – hvor det typisk ikke er så lang tid siden, de droppede deres uddannelse – kan også hænge sammen med, at dårlig trivsel er blevet

et stigende problem med større opmærksom- hed igennem de seneste år. En større andel unge, der mistrives i de senere år sammenlignet med årene før de store pris- og rentestigninger, kan altså være med til at forklare, hvorfor vi ser flere unge, der ikke får en uddannelse i dag, end vi så tidligere.

Figur 4.11. Særligt de yngre samt kvinder svarer, at de er droppet ud på grund af mistrivsel

Blandt alle unge, der er droppet ud af deres uddannelse, viser figuren andelen, der svarer, at de har gjort det pga. dårlig trivsel. Dette vises betinget på køn og deres alder i dag.

Kilde: Spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

Mange dropper også uddannelsessporet af økonomiske årsager

Som vi også kunne konkludere i en analyse af de unge og deres økonomi fra 2020, er mange unge fristet til at tage et fuldtidsjob og tjene penge umiddelbart efter grundskolen eller ungdomsuddannelsen. Det ses særligt ofte blandt unge, der aldrig kommer i gang med en afsluttende uddannelse; en tredjedel i denne gruppe svarer, at de ikke føler behov for mere uddannelse, mens endnu knap en tredjedel svarer, at de allerede har et godt job, jf. figur 4.8 [de røde søjler].

Andre kan føle sig tvunget til at droppe uddannelsen, fordi de har svært ved at få deres økonomi til at hænge sammen som studerende. Det ses særligt blandt unge, der forgæves har forsøgt at tage en uddannelse, jf. figur 4.8 og 4.9 [de mørkerøde søjler].

Blandt unge, der studerer i dag, er det da også især blandt dem med en presset økonomi,

at mange overvejer at droppe ud, jf. figur 4.12 [højre]. Mange i gruppen svarer helt konkret, at de overvejer at droppe ud af økonomiske årsager, og at det ville gøre deres studietid væsentlig bedre, hvis de fik mere økonomisk støtte, så de ikke behøvede at arbejde ved siden af. Her er det klart, at eventuel støtte fra forældre kan have meget at sige, hvilket vi vender tilbage til.

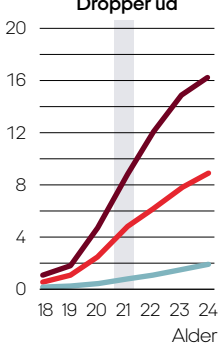
Denne sammenhæng mellem økonomi og uddannelsesfrafald fremgår også af de faktiske tal for unges privatøkonomi. Unge, som dropper ud af deres uddannelse, bærer ofte end andre rundt på gæld eller regninger, de ikke får betalt [dvs. gældsrestancer], jf. figur 4.12 [venstre]. Det gælder især dem, der efter at være droppet ud, heller ikke senere formår at få en uddannelse.

Også her er det naturligt at spørge, i hvilket omfang de seneste års stigende privatøkonomi

Figur 4.12. Privatøkonomien er ofte presset i årene inden unge overvejer at droppe deres uddannelse

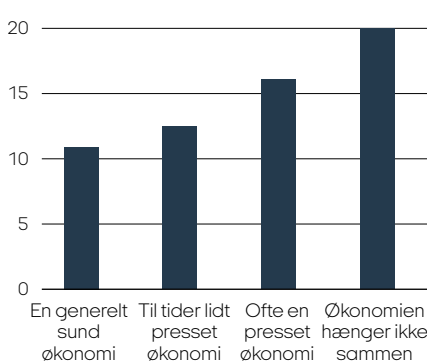
Faktiske data for unges privatøkonomi

Andel med restancer, pct.

Unge studerendes egen vurdering

Andel unge der overvejer at droppe ud, pct.

- Droppet ud som 21-årig, uddannet senere
- Droppet ud som 21-årig, aldrig uddannet
- Aldrig droppet ud, uddannet

Figuren til venstre viser andelen af unge med restancer opdelt på deres uddannelsesforløb – her har vi specifikt fokus på unge, der dropper ud som 21-årige. Figuren til højre viser andelen, som overvejer at droppe ud af deres uddannelse opdelt på deres egen vurdering af deres egen økonomi.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (venstre) og spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024 (højre).

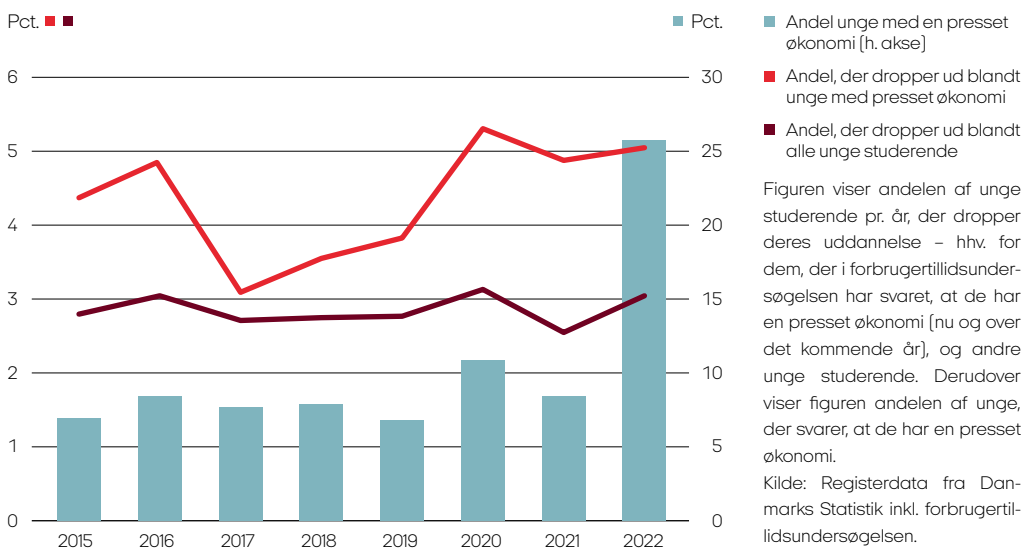
ske udfordringer blandt unge, den lave ledighed og de gode jobmuligheder kan have medvirket til, at flere unge ikke gennemfører en uddannelse. Fra tidligere års spørgeundersøgelser ved vi, at ca. 11 procent af de unge svarede, at de havde en presset eller meget presset økonomi i 2021 – før pris- og rentestigningerne tog til. Men allerede året efter var andelen steget til mere end det tredobbelte – hvor det har ligget forholdsvis konstant frem til i dag. Over samme periode er ledigheden blandt unge 25-29-årige faldet fra omkring 7 procent i 2021 til lidt under 5 procent i dag.

Hvis sammenhængen mellem unges privatøkonomi og overvejelser om at droppe ud er forholdsvis uændret over tid (jf. figur 4.12), så giver en simpel beregning, at knap 2 procent af alle studerende skulle have overvejet at droppe deres uddannelse som følge af en presset økonomi tilbage i 2021, mens det samme gælder for

6 procent af alle studerende i dag. De stigende leveomkostninger igennem de seneste år kan altså have medført en stor stigning i andelen af unge, som overvejer at droppe ud.

Denne udvikling stemmer ret godt overens med de faktiske tal for unge, der har droppet deres uddannelse, koblet med, hvad de har svaret i forbrugertillidsundersøgelsen, jf. figur 4.13. For unge, der i forbrugertillidsundersøgelsen svarer, at de har en presset økonomi, er 4,3 procent i gennemsnit droppet ud af deres uddannelse hvert år (niveauet svinger dog en del fra år til år). For andre unge studerende er det i gennemsnit kun 2,8 procent. Når vi samtidig ser, at andelen af unge med en presset økonomi (ifølge forbrugertillidsundersøgelsen) er steget fra godt 8 procent i 2021 til godt 25 procent i 2022, er det klart, at den pressede økonomi blandt mange unge må have fået en del til at droppe ud.

Figur 4.13. Mange unge med en lav forbrugertillid og presset økonomi dropper deres uddannelse

Vigtigt at vælge den rette uddannelse og helst fra begyndelsen

At vælge det rigtige studie fra begyndelsen har stor betydning for, om de unge gennemfører deres uddannelse og i øvrigt trives godt undervejs og ender det rigtige sted i arbejdslivet. Desværre er det langt fra alle, der syntes, at de traf det rette valg i første omgang – eller i anden omgang for den sags skyld.

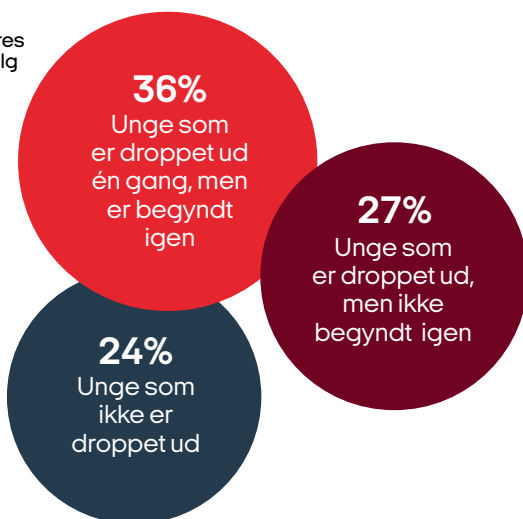
Blandt unge, som dropper ud for senere at begynde en anden uddannelse, sker det som oftest, fordi de oplever, at de har valgt den forkerte uddannelse jf. figur 4.9:

- Knap halvdelen fandt ud af, de hellere ville noget andet
- En tredjedel svarer, at uddannelsen ikke interessererede dem
- Og en fjerdedel svarer, at uddannelsen var svær og tung.

Figur 4.14. Mange har været i tvivl om, hvad de skulle vælge

Andel unge der var i tvivl om deres uddannelsesvalg

Figuren viser andelen af unge, der har angivet, at de var i tvivl om deres uddannelsesvalg opdelt på deres uddannelsesforløb. Det defineres som tvivl, hvis de unge har svaret, at de i høj eller meget høj grad var i tvivl om deres uddannelsesvalg.

Kilde: Spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

Blandt unge, der dropper ud uden at begynde igen, nævnes forkert studievalg også hyppigt. Det nævnes dog ikke helt så ofte, som det gør blandt andre unge, og det indikerer oftere en generel udfordring med mere uddannelse:

- Omkring hver fjerde svarer, at uddannelsen var svær og tung
- Hver femte svarer, at uddannelsen ikke interesserede dem.

Udfordringerne med forkert studievalg ses også, når vi spørger de unge, hvor usikre de har været i forhold til deres studievalg. Blandt unge som ikke er droppet ud, svarer hver fjerde, at de har været meget i tvivl, mens tallet – ikke overraskende – er noget højere blandt de grupper, der er droppet ud og/eller skiftet retning undervejs, jf. figur 4.14.

Mange unge er også utilfredse med deres studievalg efterfølgende: Blandt alle unge 23-34-årige svarer knap 10 procent, at de er utilfredse med deres studievalg, mens 18 procent

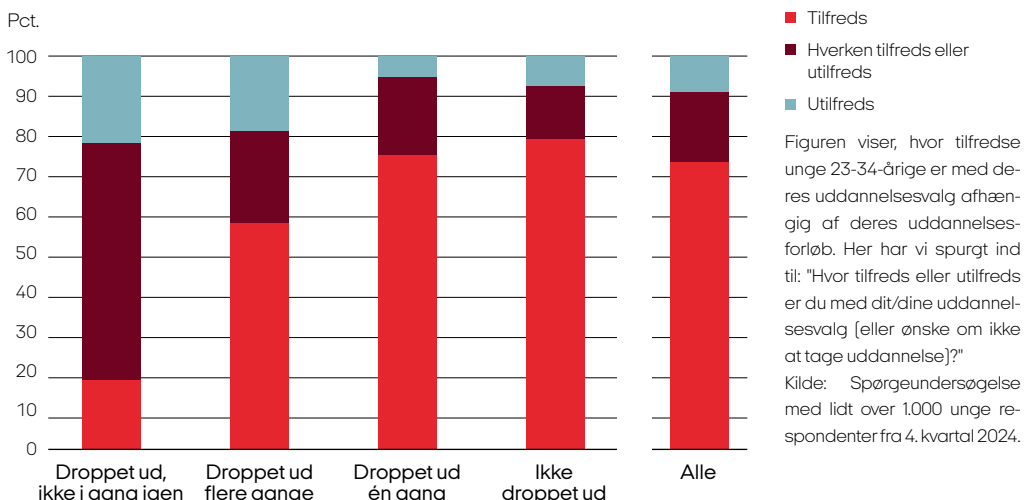
svarer, at de hverken er tilfredse eller utilfredse, jf. figur 4.15 [højre søjle].

Utilfredsheden er særligt høj blandt dem, der er droppet ud flere gange, og endnu højere blandt dem, som er droppet ud og ikke er begyndt igen. Her er det omkring 20 procent, der er utilfredse.

Det peger dels på, at mange unge, der ikke får en uddannelse, er ret utilfredse med, at det er endt sådan, men også at mange af dem, der dropper ud og skifter kurs flere gange, er utilfredse med de uddannelsesvalg, de har truffet – måske fordi de aldrig ender med at finde den rigtige uddannelse for dem.

Det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt, når unge vælger en forkert uddannelse til at begynde med og dermed risikerer at spilde deres tid med noget, der ikke er for dem. Det store problem er dog, når et forkert studievalg helt afsporer unge fra at få en uddannelse eller medfører, at de ender med en uddannelse, de ikke er tilfredse med, og som ikke er hensigtsmæssig for dem.

Figur 4.15. Mange unge er ikke tilfredse med deres uddannelsesvalg

”

Det store problem er, når
et forkert studievalg helt
afsporer de unge fra at få en
uddannelse.

Støtte og opbakning fra forældre betyder noget

Forældres støtte, opbakning og holdning til uddannelse kan også have en afgørende betydning. Det gælder faktisk på alle tre områder, vi tidligere har været inde på; dels direkte økonomisk støtte og opbakning, når de unge er under uddannelse og særligt, når og hvis de mistrives eller har andre problemer. Men også indirekte i form af familiens holdning til, hvor vigtigt det er at få en uddannelse, og hvilken uddannelse de bør vælge.

Som vi har set, er der en ret stor gruppe af unge, som dropper ud og ender med ikke at gennemføre en uddannelse på grund af mistrivsel. Netop denne gruppe af unge svarer samtidig, at de får en betydelig mindre grad af emotionel støtte fra deres forældre, såsom opbakning i svære tider. Hvor godt tre ud af fem unge, som ender med at gennemføre en uddannelse, svarer, at de har fået emotionel støtte fra

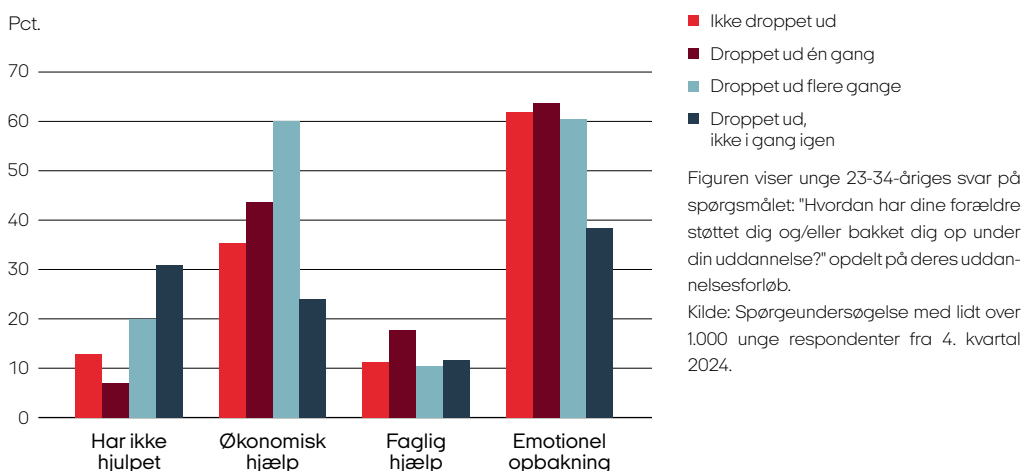
deres forældre, gælder det samme for knap to ud af fem unge, som ender med ikke at gennemføre, jf. figur 4.16 [højre].

Noget tilsvarende ser vi i forhold til økonomisk støtte; mens ca. 25 procent af de unge, der ender med ikke at gennemføre, svarer, at de har fået økonomisk støtte fra deres forældre, gælder det samme for mellem 40 procent og 60 procent af de unge, der er droppet ud én eller flere gange, men er endt med at gennemføre i sidste ende.

Den mindre økonomiske støtte fra forældre til unge, der ender med ikke at gennemføre en uddannelse, forklarer også, hvorfor denne gruppe relativt ofte dropper ud på grund af en presset økonomi – som vi så tidligere, jf. figur 4.8 og 4.9.

Noget tilsvarende kan vi se på unges uddannelsesvalg: Unge, der ender med at gennemføre en uddannelse, svarer betydeligt ofte-

Figur 4.16. Forældrenes støtte vigtig for, om unge ender med at gennemføre en uddannelse

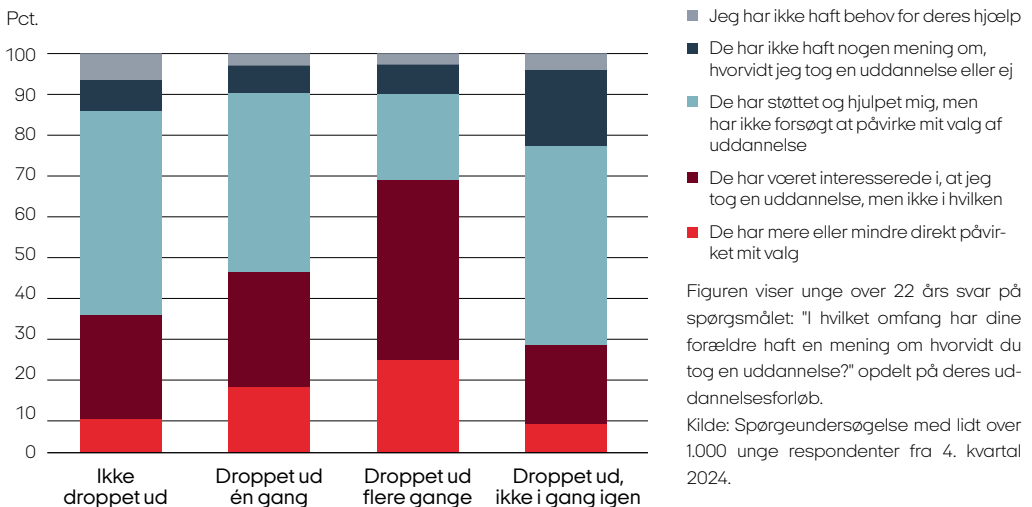

re, at deres forældre har været interesserede i, at de tog en uddannelse (og i nogle tilfælde har de tilmed forsøgt at påvirke de unges valg af uddannelse), jf. de røde søjler i figur 4.17. Det gælder godt to ud af fem unge, der er droppet ud én gang, og godt tre ud af fem unge, som er droppet ud flere gange. Det samme gælder for

godt hver fjerde ung, der ender med ikke at gennemføre.

Vi ser også en vis social slagside i forhold til, hvilke forældre der støtter deres børn i at få en uddannelse – hvilket nok også forklarer en del af den sociale arv, der generelt er i forhold til, hvorvidt unge får en uddannelse.

Figur 4.17. Forældres interesse for valg af uddannelse spiller en rolle

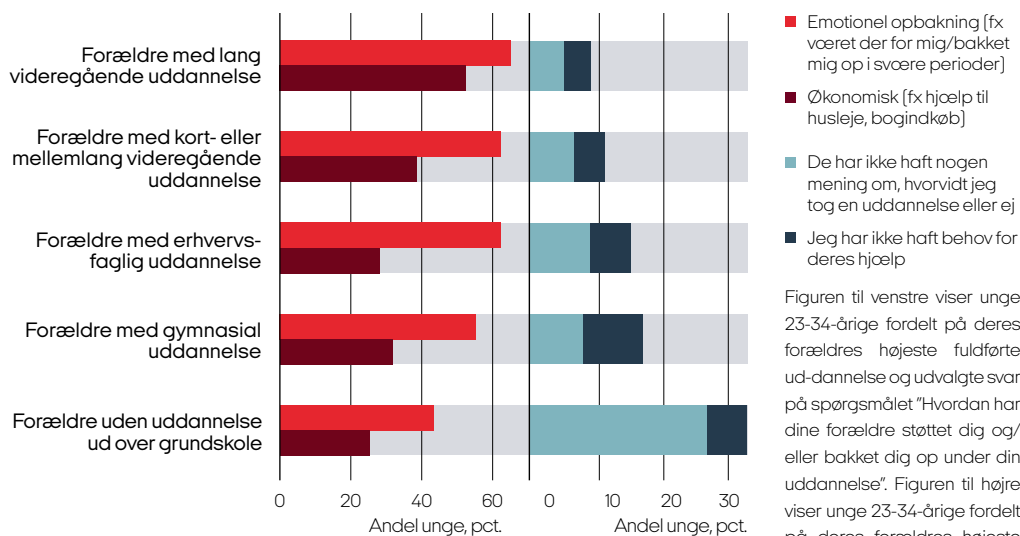
Blandt unge, hvis forældre højest har gennemført grundskolen, svarer hver fjerde, at de har fået økonomisk støtte fra deres forældre, jf. de mørkerøde søjler i figur 4.18 [venstre]. Det samme ses langt oftere blandt unge, hvis forældre har gennemført en afsluttende uddannelse – og særligt hvis der er tale om en forholdsvis lang uddannelse. For unge, hvis forældre har en lang videregående uddannelse, gælder det for omkring halvdelen.

Det kan blandt andet afspejle, at forældre med en høj uddannelse oftere har midlerne til at

støtte deres børn. Men faktisk ser vi en tilsvarende sammenhæng, hvad angår emotionel støtte, jf. de røde søjler i figur 4.18 [venstre].

Nok så vigtigt ser vi også en social slagside i forhold til forældres fokus på, om deres børn får en uddannelse, jf. figur 4.18 [højre]. Omkring hver tredje af de unge, hvis forældre højest har fuldført grundskolen, svarer, at deres forældre ikke har haft nogen mening om, hvorvidt de tog en uddannelse eller ej. Det samme gælder kun for hver tiende af de unge, hvis forældre har en lang videregående uddannelse.

Figur 4.18. Social slagside i om unge får støtte fra deres forældre

Figuren til venstre viser unge 23-34-årige fordelt på deres forældres højeste fuldførte uddannelse og udvalgte svar på spørgsmålet "Hvordan har dine forældre støttet dig og/eller bakket dig op under din uddannelse". Figuren til højre viser unge 23-34-årige fordelt på deres forældres højeste fuldførte uddannelse og udvalgte svar på spørgsmålet "Hvordan vil du beskrive dine forældres syn/støtte i forhold til dit uddannelsesvalg?".
 Kilde: Spørgeundersøgelse med lidt over 1.000 unge respondenter fra 4. kvartal 2024.

Finans Danmark

Amaliegade 7 · 1256 København K

Tlf. 33 70 10 00 · www.finansdanmark.dk